שריבי אור

403

משיעוריו השבועיים של

הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

פרשת

ויקרא

תשפ"ה

אלף ועברא

התמונות באדיבות
מקושרים לצדיק

שִׁעוּר שֶׁנִּמְסַר בְּלֵיל שֵׁנִי וַיִּקְרָא ב' נִיסָן תשפ"ה אַחֲרֵי מַעֲרִיב 2
בוקר שבת קודש פרשת פקודי – החודש, כ"ט אדר תשפ"ה 19
בוקר שבת קודש פרשת ויקהל - פרה תשפ"ה 20
והתקדשתם: ה' לא סולח - שאדם מכניס את עצמו בתוך התאווה 21
הפרשה: הויכוח של משה עם ה' 23

שִׁיעוּרִים

שִׁעוּר שֶׁנִּמְסַר בְּלֵיל שֵׁנִי וַיִּקְרָא ב' נִיסָן תשפ"ה אַחֲרֵי מַעֲרִיב

אַז בְּקַרְלִין מַתְחִיל הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל רַק בְּפֶסַח, |[1]| וּבְכָל הַסֵּמִינָרִים כְּבָר זֶה הִתְחִיל מִיּוֹם חֲמִישִׁי, וְכוֹלֵל הוֹרָאָה — כּוֹלֵל חֹשֶׁן מִשְׁפָּט הִתְחִיל בְּיוֹם חֲמִישִׁי, וּבְאַמְשִׁינוֹב זֶה יַתְחִיל מָחָר הַחֹפֶשׁ בֵּין הַזְּמַנִּים, [-] הִתְחִיל הַחֹפֶשׁ.

אָז הַבָּנִים צְרִיכִים לִגְמֹר כָּל יוֹם 8 שָׁעוֹת דַּפֵּי גְּמָרָא. הַבָּנוֹת גּוֹמְרוֹת כָּל יוֹם סֵפֶר תְּהִלִּים. הַבָּנִים גּוֹמְרִים כָּל יוֹם כָּל יוֹם 8 דַּפֵּי גְּמָרָא. בִּשְׁבִיל זֶה יֵשׁ חֹפֶשׁ.

הַחֲזוֹן אִישׁ אָמַר שֶׁבַּחֹפֶשׁ לוֹמְדִים פִּי 2. הַ"זְּמַן" זֶה הֲכָנָה לַחֹפֶשׁ, לֹא הַחֹפֶשׁ הֲכָנָה לַזְּמַן, הַזְּמַן זֶה לִרְאוֹת, אִם לָמַדְתָּ בַּזְּמַן — אַתָּה יָכוֹל לִלְמֹד בַּחֹפֶשׁ, אֲבָל אִם בַּזְּמַן לֹא לָמַדְתָּ, אַז בַּחֹפֶשׁ אַתָּה מִסְתּוֹבֵב, מִסְתּוֹבֵב, מְשַׂחֵק בְּכַדּוּר, מְשַׂחֵק בְּכָל מִינֵי מְחַשְּׁבִים, רוֹאֶה סְרָטִים. אֲבָל מִי שֶׁלָּמַד בַּזְּמַן — יָכוֹל לִלְמֹד גַּם בַּחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל.

מראי מקומות והערות

[1] וְתָמִיד צְרִיכִים לְחַלֵּק הַרְבֵּה סְפָרִיּוֹת, וְלַחֲלָאקִ'ה, לֹא צָרִיךְ לְקַמֵּץ, וּבְקוֹלָה גַּם לְחַלֵּק בְּשָׁלֹשׁ סְעוּדוֹת אֲנִי יִמְזֹג לְכָלָם, לֹא צָרִיךְ לְקַמֵּץ אִם יֵשׁ, יֵשׁ פֹּה לְמַעְלָה הֲמוֹן קוֹלָה, יֵשׁ כָּאן הָמוֹן, אֲבָל צְרִיכִים לְחַלֵּק אֶת זֶה הֵם לֹא מְחַלְּקִים, אֲנִי רוֹאֶה, אֲנִי שָׂם לֵב שֶׁהֵם לֹא מְחַלְּקִים, הֵם בַּחוּרִים צְעִירִים, הֵם מִתְבַּיְּשִׁים לָגֶשֶׁת, מֻתָּר לְחַלֵּק. [אֶחָד אוֹמֵר: הֵם לֹא מִתְבַּיְּשִׁים, הֵם לֹא מִתְבַּיְּשִׁים]. הֵם לֹא מִתְבַּיְּשִׁים? [אֶחָד אוֹמֵר: הֵם מְבַקְּשִׁים!], אָה הֵם מְבַקְּשִׁים, אַז בְּסֵדֶר, אַז אַל תְּחַלֵּק, אַל תְּחַלֵּק, בְּסֵדֶר, אַתָּה פָּטוּר.
אַז בְּקַרְלִין עוֹד לֹא הִתְחִיל הַחֹפֶשׁ הַגָּדוֹל...

עַכְשָׁיו זֶה בֵּין הַזְּמַנִּים עַד... כ"ו, יַתְחִילוּ בְּאַמְשִׁינוֹב בְּכ"ו, כַּנִּרְאֶה בְּקָרְלִין יַתְחִילוּ בְּכ"ג בְּיוֹם שֵׁנִי, כ"א זֶה שַׁבָּת, כ"ב זֶה יוֹם רִאשׁוֹן, כ"ג יַתְחִילוּ כְּבָר בְּקָרְלִין. וְהַרְבֵּה יְשִׁיבוֹת יַתְחִילוּ בְּא' אִיָּיר זֶה בְּדִיּוּק שְׁלֹשִׁים יוֹם, שְׁלֹשִׁים דַּף גְּמָרָא לִלְמֹד [2]

הַבָּנוֹת גּוֹמְרוֹת כָּל יוֹם סֵפֶר תְּהִלִּים. עַכְשָׁיו לֹא מַחֲזִירִים חֲטוּפִים, [החמאס] הֵם רוֹצִים [לשחרר רק] חָמֵשׁ, אֲנַחְנוּ רוֹצִים עֶשֶׂר, אַז צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל שֶׁהַחֲטוּפִים יַחְזְרוּ, שֶׁכְּבָר יַפְסִיק הַגֵּיהִנֹּם שֶׁלָּהֶם, שֶׁהֵם הֲכִי צַדִּיקִים.

וְזִקִּים [שם נהרגו הרבה בשמחת תורה] זֶה הָיָה הַשַּׁעַר לְגַן עֵדֶן, זִקִּים זֶה הַשַּׁעַר, שָׁם הָלְכוּ לִטְבֹּל בְּשִׂמְחַת תּוֹרָה, אַז הִגִּיעוּ 25 סִירוֹת עִם עֶשְׂרִים מְחַבְּלִים, אוֹ 20 עִם 25 מְחַבְּלִים.

הִתְכּוֹנְנוּ [שהטבח בשמחת תורה יקרה, ה' ירחם], סִלְקוּ אֶת כָּל הַצָּבָא, זֶה הָיָה פְּשׁוּט הֲפִיכָה. יֵשׁ הַפְּגָנוֹת, רוֹנֵן בַּר, כָּל זֶה הַשַּׁבַּ"כ תִּכְנֵן אֶת זֶה, שֶׁיִּשְׂרְפוּ אֶת הַקִּבּוּצִים וְאָז יַפִּילוּ אֶת בִּיבִי. וְזֶה הָיָה מַמָּשׁ הֲפִיכָה,

מראי מקומות והערות

[2] אֵצְלְךָ כְּבָר הִתְחִיל? אֵיךְ הִגַּעְתָּ לְכֹה? מָה, הִרְשׁוּ לְךָ? מָתַי אַתָּה גּוֹמֵר מָחָר בְּאַרְבַּע אַחֲרֵי הַצָּהֳרַיִם? אַתָּה לוֹמֵד בְּקָרְלִין, נָכוֹן? אֵיכֹה אַתָּה? אַז שִׁחְרְרוּ אוֹתְךָ, אַתָּה בְּקָרְלִין, אַז אֵיךְ הִגַּעְתָּ? אַתָּה לוֹמֵד אֲבָל בַּחֵידֶר, לֹא בַּיְּשִׁיבָה, אַז אַתָּה יָכוֹל לָבוֹא. אַז בְּקָרְלִין הֵם לוֹמְדִים בַּיְּשִׁיבָה עַד יוֹם חֲמִישִׁי – י"ב.

עַכְשָׁיו גִּלּוּ שֶׁזּוֹ הָיְתָה תָּכְנִית שֶׁל הַפִּיכָה מַמָּשׁ, עָשׂוּ הֶסְכֵּמִים עִם הֶחָמָאס, שֶׁהַצָּבָא לֹא יִהְיֶה, וְזֶה הָיָה הַכֹּל עִם הֶסְכֵּם, הַכֹּל הָיָה מֻתְאָם. כָּל יוֹם מְגַלִּים עוֹד עוֹד טֶפַח וְעוֹד טֶפַח [3].

אֶת הָרַמַּטְכָּ״ל פִּטְרוּ, אֶת שַׂר הַבִּטָּחוֹן פִּטְרוּ, כָּל זֶה כִּי הֵם הָיוּ שֶׁתָּפִים לַהֲפִיכָה הַזּוֹ, זֶה הָיְתָה הַפִּיכָה, כֻּלָּם שְׁמֹאלָנִים, רָצוּ לְהַפִּיל אֶת בִּיבִּי, לְהַפִּיל אֶת הַיָּמִין, זֶה מֶמְשָׁלָה שֶׁל דָּתִיִּים — רָצוּ לְהַפִּיל אֶת זֶה.

אַז זִקִּים זֶה הַשַּׁעַר לְגַן עֵדֶן, אֲבָל אֲנַחְנוּ רָצִינוּ שֶׁיִּהְיוּ... שֶׁהַבָּנוֹת תִּהְיֶינָה בְּנוֹת סְמִינָרִים וְהַבָּנִים רָאשֵׁי יְשִׁיבָה, אֲנַחְנוּ לֹא רוֹצִים שֶׁיֵּלְכוּ לְגַן עֵדֶן [בְּטֶרֶם עֵת], אֲנַחְנוּ ׳נֶגֶד גַּן עֵדֶן׳ הַחִלּוֹנִים ׳בְּעַד גַּן עֵדֶן׳, אֲנַחְנוּ ׳נֶגֶד גַּן עֵדֶן׳. הַחִלּוֹנִים אוֹמְרִים: תַּעֲשׂוּ עֲבֵרוֹת — תֵּלְכוּ יָשָׁר לְגַן עֵדֶן, יָבוֹאוּ יַהַרְגוּ אֶתְכֶם, תֵּלְכוּ יָשָׁר לְגַן עֵדֶן. אֲנַחְנוּ יֵשׁ לָנוּ מַשֶּׁהוּ ׳הִתְנַגְּדוּת לְגַן עֵדֶן׳, רַק אַחֲרֵי מֵאָה עֶשְׂרִים. לְבֵינְתַּיִם צְרִיכִים לִהְיוֹת רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת. כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ זְמַן עַכְשָׁיו לִהְיוֹת רֹאשׁ יְשִׁיבָה.

(פונה לאחד הנכדים:)

אַתָּה תַּתְחִיל לִלְמֹד שְׁמוֹנָה דַּפֵּי גְּמָרָא, אֶת הַקּוֹמִיקֵס תַּפְסִיק, זֶה אַתָּה הִפְסַקְתָּ כְּבָר? עַכְשָׁיו אַתָּה צָרִיךְ רַק לִלְמֹד גְּמָרָא, זֶה רַק, אַתָּה יֵשׁ לְךָ אֶת הָרֹאשׁ הֲכִי טוֹב, יוֹתֵר מִכָּל הָאַחִים שֶׁלְּךָ, אַתָּה לֹא צָרִיךְ לַעֲסֹק בְּקוֹמִיקֵס וְלֹא בְּשׁוּם דָּבָר, אַתָּה רַק צָרִיךְ לִלְמֹד שְׁמוֹנָה דַּפֵּי גְּמָרָא.

עַכְשָׁיו, שֵׁשׁ וָחֵצִי זֶה הַנֵּץ, הַיּוֹם הָיָה הַלֵּל, הָיִינוּ צְרִיכִים לִגְמֹר בְּתֵשַׁע, בְּעֶשֶׂר, כִּי אֵין יְשִׁיבוֹת וְאֵין סְמִינָרִים אַז אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל עַד עֶשֶׂר, עַד תֵּשַׁע. שֵׁשׁ וָחֵצִי זֶה הַנֵּץ, אַז מֵ־8:00 עַד 20:00 הַבָּנִים צְרִיכִים לִלְמֹד גְּמָרָא, מֵ־8:00 עַד 20:00, הַבָּנוֹת לוֹמְדוֹת אוֹמְרוֹת תְּהִלִּים, לוֹמְדוֹת לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, כָּל אֶחָד יִלְמַד עִם אִשְׁתּוֹ בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת ה׳ עַל בְּנוֹת צְלָפְחָד, וְגַם הַבָּנִים יִלְמְדוּ אֶת זֶה, יֵשׁ 12 שָׁעוֹת לִלְמֹד. צָרִיךְ לִלְמֹד בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת ה׳ עַל פֶּסַח שֵׁנִי, עַכְשָׁיו זֶה פֶּסַח רִאשׁוֹן.

כִּי לָמָּה יֵשׁ [רק פסח שני], לָמָּה אֵין ״יוֹם כִּפּוּר שֵׁנִי״, לָמָּה אֵין ״סֻכּוֹת שֵׁנִי״? אִם אָדָם לֹא יָכֹל לַעֲשׂוֹת

מְרַאֵי מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

[3] (טוֹב שֶׁאַתָּה יוֹסִי, לֹא הָיִיתָ בַּסִּפּוּר הַזֶּה, אַתָּה הָיִיתָ פַּעַם חַיָּל? אֲבָל אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ, לֹא הָיִיתָ מְסַפֵּק בְּצַהַ״ל, לֹא רַמַּטְכָּ״ל...)

סְכוֹת, הָיָה בַּכֶּלֶא, אַז אֶצְלִי [בכלא] הָיָה סְכוֹת, אֲבָל לֹא בְּכָל כֶּלֶא יֵשׁ סְכוֹת. אַז שֶׁיַּעֲשֶׂה סְכוֹת שֵׁנִי, שִׁחְרְרוּ אוֹתוֹ אַחֲרֵי סְכוֹת — שֶׁיַּעֲשֶׂה סְכוֹת שֵׁנִי, שֶׁיַּעֲשֶׂה ״יוֹם כִּפּוּר שֵׁנִי״, שֶׁאִם אֶחָד לֹא יָכֹל לָצוּם, הָיָה חוֹלֶה, שֶׁיַּעֲשֶׂה ״יוֹם כִּפּוּר שֵׁנִי״, לָמָּה רַק ״פֶּסַח שֵׁנִי״? כָּל זֶה רַבִּי נָתָן מַסְבִּיר, צְרִיכִים לָדַעַת אֶת זֶה, צְרִיכִים לָדַעַת אֶת זֶה. לָמָּה לֹא עוֹשִׂים ״סְכוֹת שֵׁנִי״ יוֹם כִּפּוּר שֵׁנִי״, ״רֹאשׁ הַשָּׁנָה שֵׁנִי״? אִם אֶחָד לֹא יָכֹל לִתְקַע בְּשׁוֹפָר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁיַּעֲשׂוּ לוֹ עוֹד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁיַּעֲשׂוּ בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ חֶשְׁוָן שֶׁיַּעֲשׂוּ...

יָרְבְעָם בֶּן נְבָט אָמַר נַעֲשָׂה סְכוֹת בְּט״ו [חֶשְׁוָן], כִּי לֹא הִסְפִּיקוּ לַעֲשׂוֹת סְכוֹת, אַז הוּא עָשָׂה ט״ו. מָתַי עוֹשִׂים שׁוּבוּ בָנִים סְכוֹת? בְּאֵיזֶה חֹדֶשׁ? [אֶחָד עוֹנֶה: תִּשְׁרֵי]. אַתָּה בָּטוּחַ? לָמָּה לֹא בְּנִיסָן? מָתַי יָצְאוּ מִמִּצְרַיִם? בְּאֵיזֶה חֹדֶשׁ? [בְּנִיסָן]. בְּאֵיזֶה יוֹם? ט״ו. מָתַי הִתְחִילוּ עֲנָנֵי כָבוֹד? בְּאֵיזֶה יוֹם? ט״ו. ט״ו. הִנֵּה הוּא יוֹדֵעַ, אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ, אַתָּה גַּם צָרִיךְ לָדַעַת. שׁוּבוּ בָנִים פְּטוּרִים, אַל תֵּלֵךְ לְשׁוּבוּ בָנִים, הִתְחַנַּנְתִּי לְפָנֶיךָ, אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ אֶפְלוּ מָתַי מַתְחִיל פֶּסַח, מָתַי הָיָה הָעֲנָנֵי כָבוֹד, בְּאֵיזֶה תַּאֲרִיךְ הִתְחִילוּ הָעֲנָנֵי כָבוֹד, זֶה בְּפָרָשַׁת בְּשַׁלַּח, ״וַה׳ הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם בְּעַמּוּד עָנָן לַנְחֹתָם הַדֶּרֶךְ וְלַיְלָה בְּעַמּוּד אֵשׁ לְהָאִיר לָהֶם לָלֶכֶת יוֹמָם וָלָיְלָה״ [שְׁמוֹת יג, כא], עַמּוּד עָנָן זֶה אַבְרָהָם... אַז הָעֲנָנֵי כָבוֹד הִתְחִילוּ בְּסְכוֹת? [-] אוֹמֵר שֶׁהָעֲנָנֵי

כָּבוֹד הִסְתַּלְּקוּ בְּעֵגֶל, אֶת הָעֵגֶל עָשׂוּ בְּט"ז, הִסְתַּלְּקוּ הָעֲנָנֵי כָּבוֹד, חָזְרוּ אַחֲרֵי יוֹם כִּפּוּר, וְאָז הָיָה סְכוֹת, אַחֲרֵי שֶׁהִתְחִילוּ בַּמִּשְׁכָּן.

כִּי הַבָּנוֹת לֹא הֵבִיאוּ [אֶת תַּכְשִׁיטֵיהֶם] לָעֵגֶל. אַז אָמְרוּ, לָמָּה לֹא הֵבִיאוּ לָעֵגֶל? כִּי הֵם קַמְצָנִיּוֹת! אַז לַמִּשְׁכָּן נִהְיָה הַר שֶׁל זָהָב, לַמִּשְׁכָּן [הנשים] הֵבִיאוּ אֶת הַשַּׁרְשְׁרָאוֹת. [בעגל] הַבָּנִים חָתְכוּ לָהֶם אֶת הָאָזְנַיִם. [4].

עַכְשָׁיו הָיָה חָמֵשׁ מַעֲלוֹת, חָמֵשׁ מַעֲלוֹת, עַכְשָׁיו הִתְחִיל חֹרֶף מֵחָדָשׁ, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁבְּפֶסַח יֵרֵד גֶּשֶׁם גַּם כֵּן, בְּפֶסַח הָיוּ יוֹרְדִים גְּשָׁמִים, מַבּוּלִים, אֲנַחְנוּ הָיִינוּ בְּשִׁכּוּן ה' הָיִינוּ הוֹלְכִים לִרְחוֹב רַשְׁבָּ"ם, בְּתוֹךְ הַמַּבּוּל הָיִינוּ הוֹלְכִים אַחֲרֵי לֵיל הַסֵּדֶר, עָשִׂינוּ אֵצֶל הַשְּׁוָעֶר, אֵצֶל אַבְרָהָם שָׁאקִי, הוּא הָיָה כָּל הַזְּמַן לוֹמֵד, רַק לוֹמֵד כָּל הַיּוֹם, לֹא הוֹצִיא אֶת הָרֹאשׁ מֵהַסֵּפֶר שְׁנִיָּה, הוּא נִהֵל אֶת כָּל הַבֵּית סֵפֶר... וְיַעֲקֹב מְלַמֵּד אַז הוּא לֹא נִהְיָה מְנַהֵל, אַז עָשׂוּ אוֹתוֹ מְפַקֵּחַ, אַז כָּל יוֹם שִׁשִּׁי הוּא הָיָה קוֹרֵעַ אֶת כָּל הַפְּלָקָטִים [שֶׁהָרַבָּנִית תְּלִיטָ"א הָיְתָה תּוֹלָה], אֲנִי הָיִיתִי עוֹשֶׂה אֶת הַפְּלָקָטִים הוּא הָיָה קוֹרֵעַ לִי אוֹתָם, הָרַבָּנִית הָיְתָה בּוֹכָה עַד הַדְּלָקַת נֵרוֹת, הִיא הָיְתָה יַלְדָּה בַּת 17 בְּסַךְ הַכֹּל, בְּסַךְ הַכֹּל יַלְדָּה בַּת 17, אֲנִי הָיִיתִי עוֹשֶׂה אֶת הַסְּפוֹנְגָ'ה, הוּא הָיָה קוֹרֵעַ לִי אֶת הַפְּלָקָטִים. אַז מִקֹּדֶם הִיא הָיְתָה בַּאֲחִיסְמָךְ, הִיא הָיְתָה הָרִאשׁוֹנָה בַּאֲחִיסְמָךְ, עַכְשָׁיו זֶה כְּבָר שִׁכּוּן חֲרֵדִי, הִיא הָיְתָה הַחֲרֵדִית הָרִאשׁוֹנָה, כָּל הַבֵּית סֵפֶר שָׁם עַכְשָׁיו זֶה חֲרֵדִים, זֶה הָיָה בֵּית סֵפֶר שֶׁל בָּנוֹת אֲבָל כֻּלָּם הָיוּ חִלּוֹנִיּוֹת...

כָּל בַּת צְרִיכָה לִהְיוֹת מְנַהֶלֶת סְמִינָר, לָדַעַת אַנְגְּלִית, עַכְשָׁיו הִיא יְכוֹלָה לִלְמֹד, צְרִיכָה לָקַחַת חֲבֵרָה, חֲבֵרָה שֶׁיּוֹדַעַת אַנְגְּלִית וְלִקְרֹא סִפְרֵי קְרִיאָה בְּאַנְגְּלִית, עִם חֲבֵרָה שֶׁיּוֹדַעַת אַנְגְּלִית, לִשְׁלֹט בַּשָּׂפָה, לִהְיוֹת מְנַהֶלֶת, אִי אֶפְשָׁר לִהְיוֹת מְנַהֶלֶת בְּלִי אַנְגְּלִית הַיּוֹם. נִפְתַּח סְמִינָר בִּזְיקִים, נִפְתַּח סְמִינָר בִּבְאֵרִי, סְמִינָר בְּנִיר יִצְחָק, בְּנִירִים, נִיר עֹז, בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁחָטְפוּ אֶת הַבָּנוֹת מִשָּׁם נִפְתַּח

מראי מקומות והערות

[4] (אַתָּה חָתַכְתָּ לַאֲחוֹתְךָ פַּעַם אֶת הָאֹזֶן? תָּבִיא לוֹ מִשְׁחָה יָרָקָה, לֹא לְקַמֵּץ, לֹא לְקַפֵּץ, מֵהַיּוֹם מַפְסִיקִים לְקַפֵּץ, לְהָבִיא בְּשֶׁפַע, שֶׁפַע, שֶׁעַכְשָׁיו הָיָה פֹּה דָּנִי שְׁוָר, נִמְרַח עַל כָּל הַפָּנִים, כָּל אֶחָד יִקַּח מִשְׁחָה יָרָקָה בְּשֶׁפַע, אַתָּה יָכוֹל לָקַחַת אֶת זֶה לְבַד, כָּל [-]. תָּבִיא אֶת הַיָּד שֶׁלְּךָ, כָּל אֶחָד).

סֵמִינָרִים — לֹא יַחְטְפוּ בָּנוֹת, לֹא יִצְטָרְכוּ לְהִתְעַלֵּל בָּהֶם, לֹא יִצְטָרְכוּ לְהִתְעַלֵּל.

הַגְּבָרִים שָׁם [החטופים] מְעַנִּים אוֹתָם עִם שַׁפּוּדִים מְלֻבָּנִים, שַׁפּוּדִים מְלֻבָּנִים מְעַנִּים שָׁם אֶת כָּל הַחַיָּלִים, מְעַנִּים אוֹתָם, וְכָל הָעוֹלָם אִתָּם. בַּיְּדֵן הָיָה אִתָּם, אַמְּרִיקָה שָׁלְחָה מִלְיוֹנֵי דוֹלָרִים לַשְּׁמֹאל, מִלְיוֹנֵי דוֹלָרִים, לְ"אֵיכוּת הַשִּׁלְטוֹן" "שׁוֹבְרִים שְׁתִיקָה", עַכְשָׁיו עוֹשִׂים אִרְגּוּן חָדָשׁ "סוֹלְלִים דֶּרֶךְ" — זֶה גַּם שְׁמֹאלָנִים, "סוֹלְלִים דֶּרֶךְ" מַחֲלִיפִים אֶת הַשֵּׁמוֹת כִּי רוֹאִים שֶׁכְּבָר גִּלּוּ אֶת הָאֱמֶת, אֶת הַתַּרְמִית שֶׁלָּהֶם, הַכֹּל הָלַךְ.

לַחֲרֵדִים עַכְשָׁיו נָתְנוּ אַרְבַּע מִלְיָארְד אַז כֻּלָּם הִשְׁתַּגְּעוּ, אַז אִם הֵם (- השמאל) יֵלְכוּ עִם הָעֲרָבִים הֵם נָתְנוּ 54 מִלְיָארְד, עַל זֶה לֹא אִכְפַּת לָהֶם, 54 מִלְיָארְד זֶה "לֹא כֶּסֶף בִּכְלָל", זֶה כַּמָּה גְּרוּשִׁים. כַּמָּה זֶה 54 מִלְיָארְד? זֶה חֲמִשִּׁים וְאַרְבַּע עִם תֵּשַׁע אֲפָסִים, מִי צָרִיךְ אֶת הָאֲפָסִים הָאֵלֶּה? אַז עִם הָעֲרָבִים שֶׁהֵם הָיוּ עִם לַפִּיד וְגַנְץ, אַז נָתְנוּ 54 מִלְיָארְד. כְּשֶׁלַּחֲרֵדִים נָתְנוּ אַרְבַּע מִלְיָארְד עַכְשָׁיו אַז כָּל הָעוֹלָם הַפְּגָנוֹת בְּקַפְּלָן, "בִּזָּה", אֲנִי שׁוֹמֵעַ כָּל בֹּקֶר, "בִּזָּה" "שֹׁד" "שׁוֹדְדִים", וְלָעֲרָבִים נָתְנוּ חֲמִשִּׁים וְאַרְבַּע מִלְיָארְד. עַכְשָׁיו אִם יָקִימוּ מִפְלָגָה [= קוֹאָלִיצְיָה] עִם הָעֲרָבִים יִתְּנוּ מֵאָה מִלְיָארְד, עַכְשָׁיו הֵם כְּבָר רוֹצִים מֵאָה

מִלְיָארְד. וְלֶחָמָאס זֶה הוֹלֵךְ, זֶה הַכֹּל שֶׁקֶר בְּתוֹךְ שֶׁקֶר בְּתוֹךְ שֶׁקֶר בְּתוֹךְ שֶׁקֶר.

עַכְשָׁיו הֶחְלִיפוּ אֶת הַשֵּׁמוֹת כִּי כְּבָר גִּלּוּ אֶת כָּל הַשְּׁקָרִים שֶׁלָּהֶם, עַכְשָׁיו טְרַאמְפּ עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט לְכָל פְּקִידֵי הָאוֹצָר שֶׁהֶעֱבִירוּ כֶּסֶף לֶחָמָאס, לְכָל הַשְּׁמֹאל, הֵם הוֹלְכִים בְּהַפְּגָנוֹת, כָּל אֶחָד מְקַבֵּל 50 שֶׁקֶל, 100 שֶׁקֶל, 200 שֶׁקֶל — תֵּלְכוּ לְקַפְּלָן, לָמָּה אַתָּה הוֹלֵךְ לְקַפְּלָן? מָה אַתָּה בָּא לְשׁוּבוּ בָנִים? מִשְׁגָּע, תֵּלֵךְ לְקַפְּלָן, תְּקַבֵּל 100 שֶׁקֶל בְּכָל הַפְּגָנָה, זֶה הַכֹּל מַגִּיעַ מֵאַמְרִיקָה.

אָז צָרִיךְ לָדַעַת מַה קוֹרֶה בָּעוֹלָם, שֶׁעַכְשָׁיו אֲנַחְנוּ בְּבֵין הַזְּמַנִּים. בְּבֵין הַזְּמַנִּים — הַחֲזוֹן אִישׁ אָמַר שֶׁלּוֹמְדִים פִּי שְׁנַיִם! כָּכָה אָמַר הַחֲזוֹן אִישׁ, אַתֶּם תִּהְיוּ לִיטָאִים, הָרֶבֶּ״ה אוֹמֵר: ״קֹדֶם תִּהְיוּ לִיטְוַאקֶעס״ סִימָן נֵזֶ״ר, יֵשׁ ״נֵזֶר הַתּוֹרָה״ יֵשׁ סִימָן נֵזֶר, (אַתָּה נֶגֶד נֵזֶר הַתּוֹרָה, נָכוֹן? אַתָּה נֶגֶד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ, לָמָּה אַתָּה לֹא לוֹמֵד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ? זֶה רַק סִפּוּרִים, מָה אִכְפַּת לְךָ?...) תִּקְרָא עִם אִשְׁתְּךָ כַּמָּה סִפּוּרִים. אַז הָרֶבֶּ״ה אוֹמֵר ״אֵיךְ וִיל אַז מַיין זַאךְ זָאל גֵיין אוֹיף לִיטְוֶעשֶׁע הֶערְצֶער אוּן פּוּילִישֶׁע קֶעפּ״, לְבָבוֹת לִיטָאִיִּים וּמִחוֹת פּוֹלָנִים כָּתוּב, זֶה כָּתוּב בְּנֵזֶר? תָּבִיא שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ סִימָן רנז, שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ חֵלֶק שֵׁנִי, סִימָן רנז, שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ יֵשׁ חָדָשׁ, זֶה בַּיָּשָׁן, (מָתָּר לִלְמֹד, אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם: שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁאַתֶּם שׁוּבוּ בָנִים מֻתָּר לָכֶם לִלְמֹד. אַתָּה אַל תָּבוֹא לְשׁוּבוּ בָנִים יוֹתֵר, תַּעֲשֶׂה לִי טוֹבָה, מַסְפִּיק יֵשׁ לִי פֹּה מְשֻׁגָּעִים, אַז שֶׁיֵּצֵא לִי נֶכֶד אֶחָד נוֹרְמָלִי...)

הִנֵּה ״אִיךְ הָאבּ גִּיוָוּאלְט מַיין זַאךְ זָאל זַאךְ לֵייגֶן אוֹיף לִיטְבִּישֶׁע הֶערְצֶער״. זֶה כָּתוּב — כִּיהוּדֵי לִיטָא. קֹדֶם תִּהְיוּ לִיטָאִים. אַז מַגִּיעַ בֵּין הַזְּמַנִּים תִּהְיוּ לִיטָאִים, (מֻתָּר לְךָ לָקוּם, מֻתָּר לְךָ לָקוּם, אַתָּה לֹא צָרִיךְ לִהְיוֹת נֶגֶד הַתְּפִלּוֹת, זֶה אֶפִּיקוֹרְסִים אַתָּה לֹא רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל אִתָּם, אֲבָל מֻתָּר לְךָ לְהִכָּנֵס לְהִתְפַּלֵּל, אַתָּה לֹא רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל אֲנִי מֵבִין הֵם אֶפִּיקוֹרְסִים, אֲנִי מִזְדַּהֶה אִתְּךָ, אַתָּה לֹא רוֹצֶה לְהִתְפַּלֵּל עִם אֶפִּיקוֹרְסִים, אַתָּה 100% אַתָּה הַצַּדִּיק הַיּוֹם – צַדִּיק הַדּוֹר, אַתָּה נֶגֶד הַתְּפִלּוֹת אֲנִי מֵבִין, אַתָּה רוֹצֶה בָּנִים צַדִּיקִים לֹא אֶפִּיקוֹרְסִים, אֲבָל מֻתָּר לְךָ לְהִתְפַּלֵּל, מֻתָּר לְךָ, זֶה לֹא צָרִיךְ לַחֲשׁשׁ, אֲנִי מַבְטִיחַ לְךָ, מֻתָּר לְךָ לְהִתְפַּלֵּל, אֲנִי נִשְׁבָּע לְךָ. מֻתָּר לָבוֹא לְהִתְפַּלֵּל, תָּבוֹא פַּעַם בְּשָׁבוּעַ גַּם מַסְפִּיק, פַּעַם שֶׁעָבְרָה הָיָה פְּקָקִים הִגַּעְתָּ בְּ״עָלֵינוּ״, הַיּוֹם לֹא הָיָה פְּקָקִים, כִּי לָקַחַת כַּנְּרָאָה חֹכֶשׁ מִמַּה שֶׁהָיָה מְאֻחָר...).

עַל כָּל פָּנִים מִדַּבְּרִים עַכְשָׁיו שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עוֹד עֶשֶׂר דַּקּוֹת, שֶׁעַכְשָׁיו מַתְחִיל בֵּין הַזְּמַנִּים. אִם זֶה עַד א׳ אִיָּיר זֶה 30 יוֹם, אִם עַד כ״ה נִיסָן זֶה 25 יוֹם. הַיּוֹם זֶה א׳, אַתָּה יוֹדֵעַ כַּמָּה זֶה מֵא׳ עַד כ״ה? כַּמָּה יָמִים זֶה? וְכַמָּה זֶה מֵא׳ עַד כ״ו? וְכַמָּה זֶה מֵא׳ עַד כ״ז? וּמֵא׳ עַד כ״ט? 29. אַז אִם זֶה עַכְשָׁיו עַד 25 אֶפְשָׁר

לִגְמֹר כָּל יוֹם 7 דַּפִּים. כַּמָּה זֶה 25 כָּפוּל 7? 175. אֵיךְ עוֹשִׂים? כַּמָּה זֶה 20 כָּפוּל 14? 20 כָּפוּל 7 דַּפִּים כָּפוּל 20 יוֹם זֶה 140. עוֹד 5 זֶה עוֹד 35 = 175.

וְאִם עוֹשִׂים עוֹד יוֹם אַז זֶה 182. מֵהַיּוֹם עַד כ' אַז זֶה 175 דַּף, וְ... וְעַד כ"א זֶה 182 וְ... וְעַד כ"ב אַז זֶה יִהְיֶה 189. זֶה 189.

אַז [במסכת שבת דף] קמ"ז זֶה "הַחֵרֵשׁ הָיָה לִבָּם"[5], כִּי בַּהַתְחָלָה חָשַׁבְתִּי שֶׁנִּקְרַע לוֹ הָאֹזֶן, רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ...

אֲנִי מְבַקֵּשׁ עַל דַּף יד [בַּחֲגִיגָה] לְדַלֵּג, זֶה מְסֻכָּן, כִּי פִּתְאֹם יָצְאָה אֵשׁ וְכֻלָּם נִשְׂרְפוּ, אַתָּה לֹא לוֹמְדִים יד? נָכוֹן? אַתָּה גָּמַרְתָּ חֲגִיגָה? תִּלְמַד חֲגִיגָה, אַתָּה יֵשׁ לְךָ מָחָר יְשִׁיבָה? אַז תִּגְמֹר חֲגִיגָה, זֶה 25 דַּף, 5 דַּף לְיוֹם, 5 יָמִים וְאַתָּה גּוֹמֵר אֶת זֶה, זֶה הַכֹּל סִפּוּרִים, אֲבָל עַל דַּף יד לְדַלֵּג[6], יֵשׁ שֶׁשְּׁנֵי

מראי מקומות והערות

[5] שבת קמז, ע"ב

אמר רבי חלבו: חמרא ד"פרוגייתא" [שם מדינה שיינה משובח], **ומיא** דנהר **דיומסת, קיפחו את עשרת השבטים מישראל.** שלפי שעסקו בתענוגות אלו, ולא עסקו בתורה, יצאו לתרבות רעה.

רבי אלעזר בן ערך איקלע להתם [לפרוגייתא ולדיומסת]. **אימשיך בתרייהו** דיין פרוגיתא ומי דיומסת, **ואיעקר תלמודיה** ממנו שכחו. **כי הדר** מהתם, **אתא וקם למיקרי בספרא. בעא למיקרא** את הפסוק "**החדש הזה לכם**". **וקרא** "**החרש היה לבם**". **בעו רבנן רחמי עליה, והדר** אליו **תלמודיה.**

והיינו דתנן: רבי נהוראי אומר: הוי גולה למקום תורה, ואל תאמר שהיא [התורה] **תבוא אחריך.** שאם תלמיד חכם אתה, אל תשב אלא במקום תלמידי חכמים. ואל תאמר: התלמידים יבואו אלי, ודי לי בכך. ולמה אהיה גולה? שעל ידי שתשב במקום תורה, תלמידי החכמים **חבריך, יקיימוה לתורה בידך. ואל בינתך אל תשען.** שלא תאמר, חכם גדול וזכרן אני. ואף כשאני עסוק במסכת זו לא תשתכח חברתה ממני. אלא סמוך על חבריך שיקיימוה בידך. וכשתשנה מסכת אחת, והם ישנו באותו זמן מסכת אחרת, תשמענה מהם.

ותהא אף האחרת סדורה בפיך.

תנא: לא רבי נהוראי שמו, אלא רבי נחמיה שמו. ואמרי לה, רבי אלעזר בן ערך. ולמה נקרא שמו רבי נהוראי? - מפני **שמנהיר עיני חכמים בהלכה.**

[6] חגיגה יג, ע"א

מיתיבי: עד היכן מעשה המרכבה? ... ומקשינן לרבי יצחק האומר שדושים גם את תחילת פסוק כז "עד החשמל": **ומי, וכי דרשינן ב"חשמל"?! והא ההוא ינוקא** [קטן] **דדריש ב"חשמל", ונפיק נורא** [יצאה אש] **מ"חשמל" ואכלתיה** [ושרפתו]?! ומשנינן: **שאני ינוקא, דלא מטי זימנא** [שאני תינוק שעדיין לא הגיע זמנו] **דלאו אורח ארעא דדריש** [שאין זה דרך ארץ שידרוש בו].

אמר רב יהודה אמר רב [ב"ח]: **ברם, זכור אותו האיש לטוב, וחנניה בן חזקיה שמו, כי אלמלא הוא נגנז ספר יחזקאל,** כיון **שהיו דבריו** בסופו בעניני הקרבנות, אשר הם **סותרין דברי תורה.** והוא יישבם. **מה עשה** חנניה בן חזקיה? **העלו לו לעלייה שלש מאות גרבי** מידות של **שמן** למאור, **וישב בעלייה, ודרשו** לספר יחזקאל שלא יסתרו דבריו לסתרי תורה.

תנו רבנן: מעשה בתינוק אחד שהיה קורא בבית רבו בספר יחזקאל, והיה מבין ב"חשמל"

אַחִים הִתְחַשְׁמְלוּ וּמֵתוּ, וְאַחֲרֵי זֶה יָרְדָה אֵשׁ מֵהַשָּׁמַיִם. (זֶה אַתָּה לֹא לוֹמֵד, גַּם אַתָּה לֹא לוֹמֵד. אַתָּה גַּם תִּלְמַד חֲגִיגָה, מַה יִּקְרֶה אִם תִּלְמַד חֲגִיגָה?...) תִּלְמַד שֶׁיָּרְדָה אֵשׁ וְכָל הָהָר עָלָה בַּלֶּהָבוֹת, וְהֵבִיאוּ מְכַבֵּי אֵשׁ, מְטוֹסֵי כִּבּוּי מֵרוּסִיָּה מִיָּוָן.

כְּמוֹ שֶׁהֵבִיאוּ מֵרוּסִיָּה וּמִיָּוָן כְּשֶׁהָיָה בַּכַּרְמֶל — הֵבִיאוּ מֵרוּסִיָּה מִיָּוָן, וְהֵבִיאוּ מֵרוּסִיָּה מִטּוּרְקִיָּה, הִגִּיעוּ עִם מְטוֹסֵי כִּבּוּי הִגִּיעוּ, לֹא הִצְלִיחוּ כְּלוּם. זֶה לֹא עָזַר כְּלוּם. כִּי מָטוֹס שׁוֹפֵךְ כַּמָּה? דְּלִי מַיִם הוּא שׁוֹפֵךְ? כַּמָּה הוּא יָכוֹל לִשְׁפֹּךְ? אַז הֵבִיאוּ מְטוֹסִים מֵאַרְצוֹת הַבְּרִית. זֶה נִקְרָא "סוּפֶּר טַנְק" כָּל חָמֵשׁ דַּקּוֹת 80 טוֹן. אֲבָל הַשֵּׂכֶל הַגּוֹיִי זֶה שֵׂכֶל שֶׁל גּוֹי, אַז אַתֶּם לֹא זוֹכְרִים כְּלוּם, זֶה הָיָה בְּתשע"א אוֹ בְּתשע"ג, בְּתשע"א אַז הִגִּיעוּ מְטוֹסֵי כִּבּוּי, הַכַּרְמֶל בָּעַר אַרְבַּע יָמִים, כָּל הַקִּבּוּצִים נִשְׂרְפוּ, מַה שֶּׁמֵּעֵץ — נִשְׂרַף. הִגִּיעוּ מְטוֹסֵי כִּבּוּי. אַתָּה זוֹכֵר, אַתָּה הָיִיתָ פַּעַם טַיָּס, נָכוֹן? אַז הֵבִיאוּ מָטוֹס כִּבּוּי שֶׁל 80 טוֹן.

מראי מקומות והערות

[יודע לדרוש מהו חשמל], ויצאה אש מ"חשמל", ושרפתו. וביקשו חכמים, בגלל מעשה זה, לגנוז ספר יחזקאל. אמר להם רבן שמעון בן גמליאל [ב"ח]: אם תינוק זה חכם, כולם [ב"ח] חכמים הן. כלומר: אם זה הקטן חכם, כל הקטנים חכמים.

חגיגה יד, ע"ב

תנו רבנן: מעשה ברבן יוחנן בן זכאי, שהיה רוכב על החמור, ויוצא מירושלים. והיה מהלך בדרך, ורבי אלעזר בן ערך תלמידו מחמר אחריו ללמוד תורה מפיו. אמר לו רבי אלעזר בן ערך לרבן יוחנן בן זכאי: רבי! שנה לי פרק אחד במעשה מרכבה. אמר לו רבן יוחנן: בני! וכי לא כך שניתי לכם: ולא דורשים בענין מרכבה ביחיד [וכדמפרשינן לעיל: ליחיד], אלא אם כן היה חכם מבין מדעתו?! אמר לו רבי אלעזר: רבי! תרשיני לומר לפניך דבר אחד ממעשה מרכבה שלמדתני. אמר לו רבן יוחנן: אמור!

מיד ירד רבן יוחנן בן זכאי מעל החמור, ונתעטף, וישב על האבן תחת הזית. אמר לו רבי אלעזר: רבי! מפני מה ירדת מעל החמור? אמר לו רבן יוחנן: אפשר שאתה דורש במעשה מרכבה, ושכינה עמנו, ומלאכי השרת מלוין אותנו, ואני - ארכב על החמור?!

מיד פתח רבי אלעזר בן ערך במעשה המרכבה, ודרש, וירדה אש מן השמים וסיבבה [יש גורסים: וסכסכה] כל האילנות שבשדה, ופתחו כל האילנות כולן, ואמרו שירה. מה שירה אמרו? "הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות, עץ פרי וכל ארזים. וכך סיימו את כל הפרק, עד הללויה". ויש אומרים: שירה זאת הוא שאמרו האילנות: "אז ירננו עצי היער". ואף מלאך נענה מתוך האש ואמר: ודאי, הן הן מעשה מרכבה. אכן כך הוא מעשה המרכבה!

עמד רבן יוחנן בן זכאי ונשקו על ראשו של רבי אלעזר בן ערך, ואמר רבן יוחנן: ברוך ה' אלהי ישראל, שנתן בן לאברהם אבינו שיודע להבין ולחקור ולדרוש במעשה מרכבה כרבי אלעזר בן ערך.

והוסיף רבן יוחנן בן זכאי ואמר: יש נאה דורש ואין נאה מקיים, ויש נאה מקיים ואין נאה דורש, אבל אתה אלעזר בן ערך: נאה דורש ונאה מקיים; אשריך אברהם אבינו שאלעזר בן ערך יצא מחלציך!

אֲבָל זֶה הֵם אָמְרוּ, אֲנַחְנוּ אָמַרְנוּ לָהֶם שֶׁצְּרִיכִים לְהָכִין בַּמְּטוֹס נַגִּיד 100 חֹרִים לְ־100 צִנּוֹרוֹת. אֲבָל אֲנַחְנוּ אָמַרְנוּ "תְּכִינוּ" לְפִי סֶנְטִימֶטְרִים, עָשִׂינוּ נַגִּיד שֶׁנֵּי סַנְטִימֶטֶר, אַז הֵם הֵכִינוּ לְפִי אִינְצִ׳ים, שָׁם הוֹלֵךְ לְפִי אִינְצִ׳ים הַכֹּל, הַשֵּׂכֶל הָאַמֶּרִיקָאִי הֵם הֵכִינוּ אֶת הַחוֹרִים לְפִי אִינְצִ׳ים, אַז זֶה פִּי שְׁנַיִם יוֹתֵר מֵהַצִּנּוֹרוֹת שֶׁלָּנוּ, אַז הָיוּ צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת צִנּוֹרוֹת חֲדָשִׁים. אַז לָקַח 24 שָׁעוֹת לְיַצֵּר צִנּוֹרוֹת חֲדָשִׁים לְפִי אִינְצִ׳ים, אַז נִדְחָה בְּעוֹד 24 שָׁעוֹת כִּבּוּי הַכַּרְמֶל, וְאָז תּוֹךְ שְׁעָתַיִם כִּבּוּ אֶת כָּל הָאֵשׁ. כִּי הוּא טָס לַיָּם. אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיךְ טָסִים לַיָּם? אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיפֹה הַיָּם? רָאִיתָ פַּעַם אֶת הַיָּם? אַז מֵהַכַּרְמֶל לַיָּם זֶה דַּקָּה, תּוֹךְ דַּקָּה הוּא מִלֵּא שְׁמוֹנִים טוֹן, וְשָׁפַךְ אֶת זֶה, תּוֹךְ שְׁעָתַיִם כִּבּוּ אֶת זֶה. אַז הִזְמִינוּ מְטוֹסֵי כִּבּוּי...

אַז עַכְשָׁיו אֵצֶל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ כָּל הַיַּעַר עָלָה בַּלֶּהָבוֹת, זֶה כַּנִּרְאֶה הָיָה בַּעֲמֶקָּה אוּלַי אוּלַי בְּתַרְשִׁיחָא בִּפְקִיעִין, כָּל הַיַּעַר, (זֶה אֲנִי לֹא כָּתַבְתִּי אֶת זֶה, זֶה כָּתוּב בַּגְּמָרָא. אַתָּה נֶגֶד חֲגִיגָה? אֲבָל אַתָּה לֹא שׁוּבוּ בָנִים, לָמָּה אַתָּה נֶגֶד חֲגִיגָה? פַּעַם אַחַת תִּלְמַד חֲגִיגָה? חֲמִשָּׁה יָמִים, כָּל יוֹם חָמֵשׁ דַּפִּים זֶה עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ דַּף). אַז יָרְדָה אֵשׁ מֵהַשָּׁמַיִם.

עַכְשָׁיו מְדַבְּרִים עַל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, הוּא נִהְיָה חֵרֵשׁ, אֵיךְ הוּא נִהְיָה חֵרֵשׁ? כִּי הוּא הָלַךְ לְחַמְרָא דְּפָרוֹגִיתָא וַיְמָא דִּדְיוֹמֵסֶת, זֶה חַמְרָא דְּפָרוֹגִיתָא הוּא שָׁתָה הֲמוֹן יַיִן. אַתָּה גַּם שׁוֹתֶה יַיִן לִפְעָמִים? שָׁתִיתָ בְּפוּרִים? אַז מָה שֶׁכַּחְתָּ אֶת

הַלִּמּוּד? הַיּוֹם תָּבוֹא לִלְמֹד עֶשֶׂר דַּקּוֹת אַחֲרֵי מַעֲרִיב, בְּעֶשֶׂר נִגְמֹר מַעֲרִיב וְאָז תַּגִּיעַ. תָּכִינוּ בַּקְבּוּקֵי יַיִן — אֲבָל שֶׁל פְּרוֹגִיתָא, (אַתָּה נֶגֶד הַגְּמָרָא, אַתָּה גַּם לֹא לוֹמֵד גְּמָרָא, מָה אִכְפַּת לְךָ לִלְמֹד גְּמָרָא? עַל פְּרוֹגִיתָא, מַה זֶּה?) תְּבַקֵּר שָׁם, זֶה לְיַד אִיסְטַנְבּוּל, לְפִי הַמַּפָּה זֶה לְיַד אִיסְטַנְבּוּל, כָּתוּב ״פְּרוֹגִיתָא״ תִּסְתַּכֵּל בַּמַּפָּה, בַּמַּפָּה מִזְּמַן בַּיִת שֵׁנִי כָּתוּב ״פְּרוֹגִיתָא״, וּדְיוֹמֵסֶת אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיפֹה זֶה, אוֹמְרִים שֶׁזֶּה בְּיַרְדֵּן / בְּסוּרְיָה, זֶה הַמַּיִם הֵכִי טְעִימִים בָּעוֹלָם, הֵכִי בְּרִיאִים.

שָׁם נֶאֱבְדוּ עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים, מֵרֹב הַתַּעֲנוּגוֹת נֶאֱבְדוּ עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ נִהְיָה חֵרֵשׁ, שָׁכַח אֶת הַלִּמּוּד. כִּי הוּא הָיָה גַּם שׁוּבוּ בָנִים, אָמַרְתִּי לוֹ ״אַל תֵּלֵךְ לְשׁוּבוּ בָנִים״, הִזְהַרְתִּי אוֹתוֹ, הוּא הָלַךְ לְשׁוּבוּ בָנִים — נִהְיָה חֵרֵשׁ, אַז קָנִיתִי מַכְשִׁירֵי שְׁמִיעָה, הֵבֵאתִי לוֹ מַכְשִׁיר שְׁמִיעָה, אַז הוּא אָמַר לִי דּוֹבְלֶ״ה ״זֶה לֹא יַעֲזֹר הַמַּכְשִׁיר שְׁמִיעָה״, הוּא אָמַר לִי, כִּי כָּתוּב ״הַחֵרֵשׁ הָיָה לִבָּם״ — הַלֵּב נִהְיָה חֵרֵשׁ[7], לֹא הָאֹזֶן. אַז לֹא יָדַעְתִּי מַה לַּעֲשׂוֹת, אַז הִגִּיעַ הוּפְמָן הַלַּיְלָה אָמַר אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת צִנְתּוּר, עִם צִנְתּוּר אֶפְשָׁר לִפְתֹּחַ אֶת הַלֵּב, אֲבָל אָז עוֹד לֹא הָיָה צִנְתּוּר אַז הוּא נִשְׁאַר עִם לֵב סָתוּם, אַז בַּסּוֹף כָּתוּב בָּא אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וּפָתַח לוֹ אֶת הַלֵּב, ״הַחֵרֵשׁ הָיָה לִבָּם״. אַתָּה לֹא לוֹמֵד שַׁבָּת, אֲבָל אַתָּה לֹא שׁוּבוּ בָנִים מֻתָּר לְךָ לִלְמֹד שַׁבָּת. מָה? אַתָּה לָמַדְתָּ? אַז זֶה קִמְּזוּ, תִּלְמַד, תִּלְמַד עַל פְּרוֹגִיתָא וְעַל דְּיוֹמֵסֶת, שֶׁבְּשַׁבָּת אָסוּר לָלֶכֶת לִדְיוֹמֵסֶת כִּי זֶה מְעַמֵּל, זֶה בִּגְלַל שַׁבָּת, מָה אָסוּר בְּשַׁבָּת, סוֹף [פֶּרֶק] ״חָבִית״ קִמְּזוּ עַמּוּד ב.

אַז אָסוּר לָלֶכֶת לִדְיוֹמֵסֶת בְּשַׁבָּת כִּי זֶה מְעַמֵּל, זֶה מַרְפֵּא, וְאָסוּר רְפוּאוֹת בְּשַׁבָּת, אַז רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ עָבַר לִדְיוֹמֵסֶת — שָׁכַח אֶת הַלִּמּוּד שֶׁלּוֹ, נִהְיָה חֵרֵשׁ, חָשַׁבְתִּי שֶׁנִּהְיֶה חֵרֵשׁ בְּאֹזֶן קָנִיתִי לוֹ מַכְשִׁיר שְׁמִיעָה, רָאִיתָ אֶת הַמַּכְשִׁירִים? כָּזֶה מְכוֹנָה, כָּזֶה מַכְשִׁיר קָטָן כָּזֶה, שָׂמִים פֹּה שֶׁהוּא יוּכַל לִשְׁמֹעַ. אַז דּוֹבְלֶה אָמַר לִי שֶׁזֶּה לֹא יַעֲזֹר. אַז אַבָּא שֶׁלְּךָ הִתְעָרֵב לִי, הוּא אָמַר ״זֶה לֹא יַעֲזֹר לוֹ, כִּי חֵרֵשׁ לִבָּם — הַלֵּב נִהְיָה חֵרֵשׁ״, אַז הֵרַמְתִּי יָדַי. אַז אָמַר הוּפְמָן אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת צִנְתּוּר, אֲבָל

מראי מקומות והערות

[7] (יְעַיֵּן אַהֲבַת שָׁלוֹם לְפָרָשַׁת הַחֹדֶשׁ שֶׁמְּבָאֵר שֶׁנִּפְגַּם אֹזֶן־לֵב־פֶּה)

אַז עוֹד לֹא הָיָה צִנְתּוּר, אַז הוּא נִשְׁאַר עִם לֵב חֵרֵשׁ.

לָמָּה זֶה נִהְיָה חֵרֵשׁ לִבָּם? מַה פִּתְאוֹם חֵרֵשׁ לִבָּם? כִּי הַד' נֶהֱפַךְ לְר', הַז' נֶהְפַּךְ לִי' הַכ' נֶהֱפַךְ לְב'. כִּי מַה כָּתוּב בַּתּוֹרָה? אֵיךְ כָּתוּב בְּפָרָשַׁת שְׁמוֹת בֹּא כָּתוּב מַה כָּתוּב? "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם" [שְׁמוֹת יב, ב], "הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם" נֶהְפַּךְ מֵ"הַחֹדֶשׁ" נִהְיָה "חֵרֵשׁ" אֵיךְ זֶה נִהְיָה חֵרֵשׁ? כִּי הַד' נֶהְפַּךְ לְר', אֲנִי לֹא הָפַכְתִּי אֶת הַדָּלֶת, אֲבָל הוּא הָיָה בְּשׁוּבוֹ בָנִים אַז זֶה הִתְהַפֵּךְ לוֹ. אָמַרְתִּי לוֹ "אַל תֵּלֵךְ לְשׁוּבוֹ בָנִים", הִזְהַרְתִּי אוֹתוֹ, וְאַחֲרֵי זֶה הַז' נֶהְפַּךְ לִי' "הַזֶּה" נֶהֱפַךְ לְ"הָיָה", וְלָכֵן הַלֵּב נִהְיָה סָתוּם, נִסְתְּמוּ לוֹ כַּמָּה עוֹרְקִים, הַיּוֹם יֵשׁ צִנְתּוּרִים אֶפְשָׁר לִפְתֹּחַ אֶת הַלֵּב אֲבָל אָז לֹא הָיָה צִנְתּוּר, אִם הוּא הָיָה לוֹמֵד בְּנַחֲלֵי נָצַח אַז הָיָה הַכֹּל בְּסֵדֶר, אֲבָל הוּא הָלַךְ לְשׁוּבוֹ בָנִים אַז הוּא נִסְתַּם לוֹ הַלֵּב. לָכֵן אֲנִי אוֹמֵר לְכֻלָּם "אַל תֵּלְכוּ לְשׁוּבוֹ בָנִים", אֲנִי מְבַקֵּשׁ אַל תֵּלֵךְ לְשׁוּבוֹ בָנִים...

בִּקְצוּר אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים לְ"הַחֵרֵשׁ הָיָה לִבָּם" — הַלֵּב שֶׁלּוֹ נִהְיָה חֵרֵשׁ, הַיּוֹם יֵשׁ צִנְתּוּרִים הָיָה אֶפְשָׁר לְסַדֵּר אֶת זֶה, אֶפְשָׁר לִפְתֹּחַ אֶת הָעוֹרְקִים, אַז זֶה רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ. וְשָׁם בַּחֲגִיגָה יד כָּתוּב, אַתָּה לוֹמֵד חֲגִיגָה לִפְעָמִים? קוֹמִיקְס אַתָּה עוֹשֶׂה אֲבָל חֲגִיגָה אַתָּה נֶגֶד, מַה כָּתוּב שָׁם? שֶׁיָּרְדָה אֵשׁ מֵהַשָּׁמַיִם וְכָל הַיַּעַר עָלָה בַּלֶּהָבוֹת,

הֵבִיאוּ מְטוֹסֵי כִּבּוּי מֵרוּסְיָה וְלֹא הִצְלִיחוּ, עַד שֶׁהֵבִיאוּ "סוּפֶּר טַנְק" אֲבָל זֶה הָיָה אוּלַי בַּעֲמָקָה — זֶה רָחוֹק מֵהַיָּם, אִם זֶה בַּכַּרְמֶל זֶה לֹא בְּעָיָה — זֶה שְׁנִיָּה מֵהַיָּם. הָיִיתָ פַּעַם בַּכַּרְמֶל? אַז זֶה שְׁנִיָּה מֵהַיָּם, זֶה שְׁנִיָּה. כְּשֶׁאֲנַחְנוּ עוֹבְרִים בְּאָלֶנְבִּי זֶה מַמָּשׁ רוֹאִים אֶת הַיָּם, בְּמְעָרַת אֵלִיָּהוּ — אַתָּה הָיִיתָ פַּעַם בְּמְעָרַת אֵלִיָּהוּ? זֶה בְּדִיּוּק מוּל הַיָּם, בְּדִיּוּק שְׁנֵי מֶטֶר מֵהַיָּם, שְׁנֵי מֶטֶר מֵהַיָּם, אֶפְשָׁר גַּם עִם דְּלָיִים.

אָז מְבַקְּשִׁים מִכֻּלָּם לִסּוֹעַ לַכַּרְמֶל הַיּוֹם לִמְעָרַת אֵלִיָּהוּ, וְלִטְבֹּל שָׁם בַּיָּם מוּל מְעָרַת אֵלִיָּהוּ הַמָּקוֹם הֲכִי טוֹב, וְאַחֲרֵי זֶה לִסּוֹעַ לִפְקִיעִין וְלִרְאוֹת אֵיךְ הַיַּעַר עֲדַיִן בּוֹעֵר, זֶה הָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, וְאָז רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ הוּא הֶחְלִיט שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר, הוּא לֹא הוֹלֵךְ [עם שאר התנאים].

כִּי זֶה מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ[8] וְרַבִּי טַרְפוֹן וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל וְרַבִּי עֲקִיבָא, וְלָמָּה כֻּלָּם הוֹלְכִים לְרַבִּי עֲקִיבָא? כִּי רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר הֲכִי הַרְבֵּה נִסִּים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר עֶשֶׂר וַחֲמִשִּׁים, כַּמָּה זֶה עֶשֶׂר וַחֲמִשִּׁים? תַּגִּיד מַהֵר, שִׁשִּׁים. מָה אוֹמֵר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר? הוּא אוֹמֵר אַרְבָּעִים וּמָאתַיִם, כַּמָּה זֶה אַרְבָּעִים וּמָאתַיִם? מָאתַיִם אַרְבָּעִים. כַּמָּה זֶה מָאתַיִם אַרְבָּעִים וְעוֹד שִׁשִּׁים? שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. וּמָה אוֹמֵר רַבִּי עֲקִיבָא? חֲמִשִּׁים, אַתֶּם לֹא לוֹמְדִים אֶת הַהַגָּדָה — תִּלְמְדוּ אֶת הַהַגָּדָה, חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם חֲמִשִּׁים, כַּמָּה זֶה חֲמִשִּׁים וּמָאתַיִם חֲמִשִּׁים? שְׁלֹשׁ מֵאוֹת, כַּמָּה זֶה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעוֹד שְׁלֹשׁ מֵאוֹת? שֵׁשׁ מֵאוֹת. עַכְשָׁיו דְּצַ"ךְ עֲדָ"שׁ בְּאַחַ"ב כַּמָּה אוֹתִיּוֹת זֶה? עֶשֶׂר, כַּמָּה זֶה עֶשֶׂר וְעוֹד שֵׁשׁ מֵאוֹת? שֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשֶׂר. וּדְצַ"ךְ עֲדָ"שׁ בְּאַחַ"ב — הַמִּלִּים בְּעַצְמָם שָׁלֹשׁ, כַּמָּה זֶה שֵׁשׁ מֵאוֹת וְעֶשֶׂר וְעוֹד שָׁלֹשׁ? שֵׁשׁ מֵאוֹת וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה, כְּנֶגֶד כָּל מִצְוָה יֵשׁ מַכָּה, כָּל מִצְוָה שֶׁאָדָם מְקַיֵּם אַז הַגּוּיִם מְקַבְּלִים מַכָּה, יֵשׁ בְּדִיּוּק 613. וְלָכֵן הֵם הָלְכוּ לְרַבִּי עֲקִיבָא לִשְׁמֹעַ אֶת הַדְּרָשׁוֹת שֶׁלּוֹ — עַל כָּל תָּג וְתָג תְּלֵי תְּלִים שֶׁל הֲלָכוֹת, כִּי בִּמְקוֹם שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא יִסַּע לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר נוֹסֵעַ לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, זֶה הַכֹּל הָפוּךְ עַל הָפוּךְ, כִּי הֵם לָמְדוּ פַּעַם בְּשׁוּבוּ בָנִים אַז זֶה הָיָה הַכֹּל הָפוּךְ, זֶה רוֹאִים מַה שֶׁיּוֹצֵא

מראי מקומות והערות

[8] [נראה שלא גורסים את ר' אלעזר בן ערך כי נראה הכוונה כאן שכולם התאחדו ובאו יחד, ורבי אלעזר בן ערך לא הלך עם כולם ולכן שכח תלמודו].

מִשּׁוּבוֹ בָּנִים, לָכֵן אֲנִי אוֹמֵר לָכֶם ״אַל תֵּלְכוּ לְשׁוּבוֹ בָּנִים, תַּעֲשׂוּ לִי טוֹבָה״. תִּרְאוּ מַה שֶּׁקָּרָה שֶׁבִּמְקוֹם שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא יִסַּע לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר — רַבִּי אֱלִיעֶזֶר נָסַע לְרַבִּי עֲקִיבָא, הַכֹּל הָפוּךְ.

אַז אֲנַחְנוּ חוֹזְרִים לָעִנְיָן שֶׁלָּנוּ, שֶׁעַכְשָׁיו אֲנַחְנוּ הִתְחַלְנוּ בֵּין הַזְּמַנִּים, אַז אִם זֶה עַד כ״ה זֶה 25 יוֹם, וְאִם זֶה מֵא׳ זֶה 30 יוֹם, אַז אֶפְשָׁר לִלְמֹד מָאתַיִם וְעֶשֶׂר דַּפִּים, אַתֶּם לוֹמְדִים כָּל יוֹם שֶׁבַע דַּפִּים. תַּתְחִילוּ בַּחֲגִיגָה, כִּי מְגִלָּה כְּבָר לָמְדוּ. וְהָיָה אֵשׁ — שְׁנֵי תַּלְמִידִים הִתְחַשְׁמְלוּ וּמֵתוּ, אַז עַל הַדַּף הַזֶּה תְּדַלְּגוּ, אַתָּה יוֹדֵעַ אֵיזֶה דַּף זֶה? דַּף יג, תִּזָּהֵר, בִּכְלָל אַל תִּגַּשׁ לַדַּף הַזֶּה, שָׁם פָּשׁוּט נִשְׂרְפוּ שְׁנֵי בַּחוּרִים. וְאַחֲרֵי זֶה (רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה) [רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ] זֶה בְּיַד עַמּוּד ב, שֶׁיָּרְדָה אֵשׁ וְהִיַּעַר בּוֹעֵר עַד הַיּוֹם, עוֹד לֹא כִּבּוּ אֶת זֶה, הוּא הָיָה כָּזֶה גָּדוֹל שֶׁאֵשׁ יָרְדָה מֵהַשָּׁמַיִם כְּשֶׁהוּא הָיָה לוֹמֵד, וּבַסּוֹף הוּא הָלַךְ לְבַד הוּא עָזַב אֶת הַחֲבוּרָה עָזַב אֶת הַחֲבוּרָה נִהְיָה חֵרֵשׁ, נִהְיָה חִלּוֹנִי, נִהְיָה אַנְטִי שׁוּבוֹ בָּנִים, נִהְיָה חוֹלֵק, מֵהַחוֹלְקִים, יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהוּא נִהְיָה מֵהַחוֹלְקִים.

אָז עַכְשָׁיו כָּל הַבָּנוֹת גּוֹמְרוֹת, עַכְשָׁיו יֵשׁ לָנוּ 10 דַּקּוֹת עַד 22:00, בְּ־22:00 כְּבָר כֻּלָּם הוֹלְכִים הַבַּיְתָה, הַבָּנוֹת גּוֹמְרוֹת תְּהִלִּים עַד 24:00, בְּ־1:15 זֶה כְּבָר חֲצוֹת, הַיּוֹם הֶחְלִיטוּ לְהַאֲרִיךְ

אֶת הַיּוֹם בִּמְקוֹם שֶׁהַשְּׁקִיעָה תִּהְיֶה בְּ־18:00 הִיא בְּ־19:00 (שעון קיץ), כִּי רוֹצִים שֶׁנִּלְמֹד עוֹד עֶשֶׂר דַּפֵּי גְּמָרָא, וְלָכֵן הֶאֱרִיכוּ אֶת הַיּוֹם בְּעוֹד שָׁעָה, זֶה הַכֹּל בִּשְׁבִיל לִלְמֹד גְּמָרָא חֲגִיגָה אֲבָל אֵיפֹה שֶׁיֵּשׁ אֵשׁ — תְּדַלְּגוּ, זֶה לֹא בִּשְׁבִילְכֶם, זֶה לֹא בִּשְׁבִיל שׁוּבוּ בָנִים. אַתָּה תְּדַלֵּג. אַתָּה מַבְטִיחַ, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁיִּשָּׁאֲרוּ לִי בַּחַיִּים. אַז לִגְמֹר חֲגִיגָה. אַתָּה מַתְחִיל בֵּין הַזְּמַנִּים? כָּל יוֹם אַתָּה לוֹמֵד חָמֵשׁ דַּפִּים, כָּל יוֹם, בְּלִי פְּשָׁרוֹת בְּלִי הֲנָחוֹת, הַיֶּלֶד הַזֶּה יָכוֹל כְּבָר בְּגִיל [-] לִלְמֹד גְּמָרָא, כָּל הַסִּפּוּרִים — חֲגִיגָה זֶה הַכֹּל סִפּוּרִים, זֶה עַל הָרְקִיעִים, שֶׁבַע רְקִיעִים, שֶׁשְּׁנַיִם הִתְחַשְּׁמְלוּ וְמֵתוּ.

הַבָּנוֹת גּוֹמְרוֹת תְּהִלִּים כָּל יוֹם, שֶׁיִּשְׁתַּחְרְרוּ כָּל הַחֲטוּפִים, וְהַבָּנִים גּוֹמְרִים כָּל יוֹם שֶׁבַע דַּפִּים, אַהֲרָלֶ״ה חָמֵשׁ, לְךָ מַסְפִּיק חָמֵשׁ, אַתָּה שֶׁבַע, כֵּן אַתָּה אֶצְלְךָ כְּבָר הִתְחִיל בֵּין הַזְּמַנִּים בַּכּוֹלֵל? אַז שֶׁבַע דַּפֵּי גְּמָרָא כָּל יוֹם, הַחֲזוֹן אִישׁ אָמַר שֶׁבְּבֵין הַזְּמַנִּים לוֹמְדִים פִּי שְׁנַיִם, אֵין לְךָ מַשְׁגִּיחַ עַל הָרֹאשׁ, אַתָּה הָיִיתָ עֵר בַּלַּיְלָה וְאַתָּה עַכְשָׁיו נִרְדָּם בְּסֵדֶר, אַז הוּא אוֹמֵר: תִּרְאֶה מַה יֵּצֵא מִמְּךָ, אַתָּה שׁוּבוּ בָנִים, אַתָּה הָיִיתָ עֵר בַּלַּיְלָה? אַתָּה נָסַעְתָּ לְחֶבְרוֹן? לְמֵרוֹן? נִרְדַּמְתָּ לִי בְּסֵדֶר. בְּבֵין הַזְּמַנִּים אֵין מַשְׁגִּיחַ שֶׁיִּצְעַק עָלֶיךָ, אַז אַתָּה יָכוֹל לְהַסְפִּיק פִּי עֶשֶׂר, אַתָּה יָכוֹל לְהַסְפִּיק. אַתָּה יָכוֹל לִהְיוֹת עֵר בַּלַּיְלָה וְלִלְמֹד בַּיּוֹם, וְלֹא צָרִיךְ לִישֹׁן בִּכְלָל, בִּכְלָל לֹא צָרִיךְ לִישֹׁן, אִם אָדָם לוֹמֵד גְּמָרָא — הוּא לֹא צָרִיךְ לִישֹׁן בִּכְלָל, הַצַּדִּיקִים הָיוּ יְשֵׁנִים רַק שְׁעָתַיִם בְּיוֹם, הַרֶבֶּ״ה לֹא יָשַׁן בִּכְלָל, לֹא צָרִיךְ לִישֹׁן, זֶה סְתָם דִּמְיוֹנוֹת, זֶה סְתָם דִּמְיוֹנוֹת, סְתָם דִּמְיוֹנוֹת, לֹא צָרִיךְ לִישֹׁן.

אָז כָּל אֶחָד, הִנֵּה הִגִּיעַ אַמְבּוּלַנְס, הִגִּיעַ אַמְבּוּלַנְס כִּי כַּמָּה הִתְחַשְּׁמְלוּ כַּנִּרְאֶה, אַז הִגִּיעַ אַמְבּוּלַנְס, אַז אֲנַחְנוּ נַפְסִיק, אֲנִי מְפַחֵד שֶׁחֶבְרֶ״ה יִתְחַשְּׁמְלוּ פֹּה.

הַבָּנוֹת גּוֹמְרוֹת עַכְשָׁיו אֶת הַתְּהִלִּים, יֵשׁ זְמַן עַד 1:15, תּוֹךְ שְׁעָתַיִם, וְגוֹמְרוֹת לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת בִּרְכַּת הַפֵּרוֹת ה׳ וּנְטִילַת יָדַיִם, כַּמָּה ״נְטִילַת יָדַיִם״ יֵשׁ בְּלִקּוּטֵי הֲלָכוֹת? שְׁנַיִם, אַחַת שַׁחֲרִית וְאַחַת סְעוּדָה, קוֹרְאִים אֶת נְטִילַת יָדַיִם לִסְעוּדָה, כָּל אֶחָד יִלְמַד עִם אִשְׁתּוֹ כָּל יוֹם שְׁעָתַיִם לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, אַז הִיא תַּמְשִׁיךְ לִהְיוֹת יִרְאַת שָׁמַיִם הִיא תַּמְשִׁיךְ לִהְיוֹת דָּתִית הִיא תַּמְשִׁיךְ לָלֶכֶת עִם

שִׁמְלָה. אִם לֹא — הִיא תֵּלֵךְ עִם מִכְנָסַיִם. לָמָּה הִיא רוֹצָה לָלֶכֶת עִם מִכְנָסַיִם? כִּי אַתָּה לֹא לוֹמֵד אִתָּהּ, אַז בִּשְׁבִיל מָה הִיא תִּהְיֶה דָּתִית? הִיא כֻּלָּם הוֹלְכִים עִם מִכְנָסַיִם, 99% עִם מִכְנָסַיִם, מָה אַתָּה רוֹצֶה מִמֶּנָּה? תִּלְמַד אִתָּהּ לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, זֶה עִבְרִית פְּשׁוּטָה.

וְאָמַרְנוּ שֶׁבַע פְּרָקִים בָּרַמְבַּ״ם, זֶה גַּם עִבְרִית פְּשׁוּטָה. הָרַמְבַּ״ם כָּתַב אֶת זֶה לִילָדִים בְּגִיל שָׁלֹשׁ, אֶת כָּל הָרַמְבַּ״ם. כָּל אֶחָד צָרִיךְ לִלְמֹד עַכְשָׁיו, עַכְשָׁיו בֵּין הַזְּמַנִּים, שֶׁבַע דַּפֵּי גְּמָרָא, וְהַבָּנוֹת צְרִיכוֹת לִלְמֹד גַּם אַנְגְּלִית וְגַם מָתֵמָטִיקָה, כָּל בַּת תִּקַּח אֵיזֶה חֲבֵרָה שֶׁהִיא יוֹדַעַת לִקְרֹא, הִיא תִּקְרָא אִתָּהּ אֶת הַסִּפּוּרִים, תִּקַּח סֵפֶר עִם סִפּוּרִים, לִקְרֹא אֶת הַסִּפּוּרִים, וְאָז נוֹכַל לִפְתֹּחַ סֵמִינָרִים בִּבְאֵרִי, בְּנִיר יִצְחָק, בְּנִירִים, בָּנוֹת לֹא יֵלְכוּ בַּשֶּׁבִי.

מְבַקְּשִׁים כְּבָר לִפְתֹּחַ סֵמִינָרִים, הֵם יַעֲשׂוּ תְּשׁוּבָה כֻּלָּם. צְרִיכִים לִשְׁמֹעַ שִׁעוּרֵי תּוֹרָה, פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ.

כָּתוּב ״וַיָּבֹאוּ הָאֲנָשִׁים עַל הַנָּשִׁים״ [שְׁמוֹת לה, כב], הַנָּשִׁים בָּאוּ בְּשָׁלֹשׁ, הַגְּבָרִים בָּאוּ בְּעֶשֶׂר. מָתַי קָם שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ? בְּעֶשֶׂר! הוּא קִבֵּל מַכּוֹת רֶצַח מֵאִמָּא שֶׁלּוֹ. אַז הִתְקַשַּׁרְתִּי לָרְוָחָה. הַיּוֹם אִם אַתָּה רוֹאֶה אִמָּא מַרְבִּיצָה לְיֶלֶד, אַתָּה צָרִיךְ מִיָּד לְהִתְקַשֵּׁר לָרְוָחָה, אִם לֹא — גַּם אוֹתְךָ יָשִׂימוּ בְּבֵית סֹהַר. אַז אֲנִי רָאִיתִי אֵיךְ שֶׁהִיא מַרְבִּיצָה לוֹ, רָאִיתִי, מַכּוֹת רֶצַח. קָשְׁרָה

אוֹתוֹ לְעַמּוּד עִם חֶבֶל, גַּם אִמָּא שֶׁלְּךָ קָשְׁרָה אוֹתְךָ עִם חֶבֶל? אֲנִי יְלַמֵּד אוֹתָהּ לִקְשֹׁר אוֹתְךָ עִם חֶבֶל, אַתָּה לֹא יוֹתֵר טוֹב מִשְּׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ. אַז זֶה הָיָה עִם שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ, הִתְקַשַּׁרְתִּי לָרְוָחָה אָמְרוּ ״יֵשׁ לוֹ חֲסִינוּת״. טְרַאמְפּ יֵשׁ לוֹ חֲסִינוּת, אֲבָל בִּיבִּי אֵין לוֹ. אֲבָל הוּא הָיָה לֹא חֲסִינוּת, כַּנְּרָאֶה הוּא הָיָה אַמֶּרִיקָאִי, עִם דַּרְכּוֹן אַמֶּרִיקָאִי, אַז הָיָה לוֹ חֲסִינוּת. אִם הָיָה לוֹ דַּרְכּוֹן יִשְׂרְאֵלִי הָיוּ לוֹקְחִים אוֹתוֹ הָיוּ שָׂמִים אוֹתוֹ כְּבָר בְּמִשְׁפָּחָה אוֹמֶנֶת. אֲנִי מַכִּיר כָּאן אִמָּהוֹת שֶׁנָּתְנוּ סְטִירָה לַיֶּלֶד — לָקְחוּ לָהֶם אֶת כָּל הַיְלָדִים, רַק סְטִירָה אַחַת. הַשְּׁכֵנָה הִתְלוֹנְנָה — לָקְחוּ לָהֶם אֶת כָּל הַיְלָדִים, בִּשְׁבִיל סְטִירָה אַחַת. אַז בֵּינְתַּיִם הֵם שְׂמֵחִים שֶׁהַיְלָדִים נִהְיִים חִלּוֹנִים, שֶׁהֵם מוֹצִיאִים אוֹתָם מִמִּשְׁפָּחוֹת דָּתִיּוֹת, הֵם עוֹשִׂים אֶת זֶה בְּכַוָּנָה.

אָז כָּל אַחַת תִּלְמַד עַכְשָׁיו שֶׁבַע פְּרָקִים בְּרַמְבַּ״ם, מַה שֶׁהִיא עוֹד תַּסְפִּיק הַלַּיְלָה, בְּ־24:30 הוֹלְכִים לִישֹׁן בְּ־1:15 הוֹלְכִים לִישֹׁן כִּי הַיּוֹם זֶה חֲצוֹת קָצָר, רַק רָחֵל, רַק לֵאָה, רָחֵל זֶה בְּיוֹם חֹל רָגִיל, מֵהַיּוֹם שְׁלֹשִׁים יוֹם זֶה רַק (רָחֵל) [לֵאָה], תּוֹךְ שְׁתֵּי דַּקּוֹת גּוֹמְרִים אֶת זֶה, מַתְחִילִים ״סִפֵּיךְ אֶבְנֶה וּשְׁעָרַיִךְ אָרִים״, שָׁרִים אֶת כָּל הַשִּׁירִים אֶפְשָׁר לִישֹׁן עַד 8:30, שֶׁבַע שָׁעוֹת, וְאִם יוֹשְׁנִים עַד 10:00 זֶה שְׁמוֹנֶה וָחֵצִי שָׁעוֹת עַד עֶשֶׂר, אֲפִלּוּ תֵּשַׁע וָחֵצִי.

וְכָל בַּת הִיא צְרִיכָה לַעֲזֹר בַּבַּיִת, הַבָּנִים לֹא עוֹזְרִים כְּלוּם, שׁוּם אִמָּא לֹא רוֹצָה שֶׁהַבֵּן שֶׁלָּהּ יַעֲזֹר, אֵין דָּבָר כָּזֶה, הִיא רוֹצָה לִרְאוֹת שֶׁהוּא לוֹמֵד שְׁמוֹנֶה שָׁעוֹת גְּמָרָא, תָּשִׂים לוֹ פְּרוּסַת עוּגָה עִם כּוֹס קָפֶה, תָּשִׂים לוֹ פְּרוּסַת עוּגָה שֶׁיִּגְמֹר חָמֵשׁ דַּפִּים כָּל יוֹם, הַיּוֹם אַתָּה גּוֹמֵר שֶׁבַע דַּפִּים, אַתָּה גַּם שֶׁבַע, וְאַתָּה שְׁמוֹנֶה, וְאַתָּה תֵּשַׁע, אֵין לְךָ שׁוּם בְּעָיָה. מֵ־8:00 עַד 20:00 אֶפְשָׁר לִגְמֹר 12 דַּפִּים, 6:30 זֶה הַנַּץ, 8:00 מַתְחִילִים לִלְמֹד, הַיּוֹם הִתְחַלְנוּ בְּ־20:45, אֶפְשָׁר הָיָה לִגְמֹר עוֹד שְׁנֵי דַּפִּים. זֶה וְזֶה עַכְשָׁיו עוֹד חָמֵשׁ דַּקּוֹת, כֻּלָּם הוֹלְכִים הַבַּיְתָה, וְאֶפְשָׁר גַּם, אֶפְשָׁר הַיּוֹם לִסּוֹעַ גַּם לִשְׁכֶם מִי שֶׁרוֹצֶה, וּמִי שֶׁלֹּא רוֹצֶה שְׁכֶם — שֶׁיִּסַּע לְחֶבְרוֹן, הָעִקָּר לִהְיוֹת עֵר כָּל הַלַּיְלָה, וְאַחֲרֵי זֶה אֶפְשָׁר לִישֹׁן כָּל הַיּוֹם וְגַם לִלְמֹד שְׁמוֹנֶה דַּפֵּי גְּמָרָא, הָעִקָּר לֹא לְשַׂחֵק לֹא בְּג׳לוֹת, וְלֹא בִּמְחַשְּׁבִים, וְלֹא בְּשׁוּם דָּבָר.

בוקר שבת קודש פרשת פקודי – החודש, כ"ט אדר תשפ"ה

'החרש היה לבם', למה הוא קרא 'החרש היה לבם'? זה בדף קמז:

אם נתחיל מעכשיו 7 דף ליום מסכת שבת אז נגיע בתוך 21 יום לקמז: ל- 'החרש היה לבם'. וצריך ללמוד מהיום כל יום 7 דף ואז בשביעי של פסח נגיע ל'החרש היה לבם'. כי איך אתם סופרים ספירת העומר? 1... עד 7 זה שבוע אחד, 8... 14 זה שבועיים, ביום ה 21 זה שלושה שבועות, ביום 28 זה ארבעה שבועות, ביום 35 זה חמישה שבועות, ביום 42 זה ששה שבועות, ביום 49 זה שבעה שבועות. אבל בשובו בנים סופרים עד 21 ומגיעים ל'החרש היה לבם'. היום זה כ"ט [אדר] אז בערב שביעי של פסח נגיע ל'החרש היה לבם'.

יש לנו עכשיו 10 שעות עד מנחה. מי שהיה ער בלילה אז שישן עכשיו ויהיה ער בלילה, ומי שישן בלילה אז שילמד עכשיו 10 שעות 7 דפים וישן בלילה.

אז למה הוא קרא 'החרש היה לבם'? מה, הוא היה חרש?[9] התחלף לו ה-ד' ב-ר'.

רבי אלעזר בן ערך, כשרבי יוחנן נפטר, כל התלמידים הלכו ללמוד תורה ביבנה, ורבי אלעזר בן ערך אמר אני לא אלך עם כל המשוגעים האלה, אני אהיה עם הנורמלים. כי המשנה[10] אומרת אם יהיו כל התנאים על כף מאזניים אחת ורבי אלעזר בן ערך על כף שניה [מכריע את כולם].

אז הוא נסע לדיומסת ופרוגיתא. ומי שמתרחץ בדיומסת שוכח את כל התורה. כמו שהם הלכו בשמחת תורה לטבול בזיקים, ומי שטובל (מתרחץ) בזיקים עולה ישר לשמים, כי הגיעו לשם 20 סירות של 25 מחבלים או 25 סירות של 20 מחבלים. אז רבי אלעזר בן ערך הלך לדיומסת והוא

מראי מקומות והערות

[9] במוצאי שבת נלך לקנות מכשירי שמיעה... ש.א. צוקר למדוד.. וכו'

[10] אבות פ"ב מ"ח

פרש מהחבורה[11], ומי שפורש מהחבורה נהפך לחרש.

בוקר שבת קודש פרשת ויקהל - פרה תשפ"ה

הרב דיבר על נקרת הצור, [איך אומרים 'תקרת הצור'? איך כתוב אצלך..? 'נקרת הצור'. אה, סליחה 'טעיתי..'] רק משה ואליהו נכנסו לנקרת הצור, קראנו את זה בשבוע שעבר בכי תשא, שם (בנקרת הצור) נמצא האור הגנוז, שם משה קבל את האור הגנוז, ועל ידי האור הגנוז הוא השפיע לעם ישראל את הבאר הענן והמן, כי הגיעו הענקים והעמלקים להלחם עם ישראל, אז משה המשיך להם את הענן והבאר והמן. ועכשיו בשלושים הימים האלו מאיר האור הגנוז, זה מתגלה בפורים וזה ממשיך כל החודש - עד פסח, עד ליל הסדר נמצאים בתוך האור הגנוז.

מראי מקומות והערות

[11] גמ' שבת קמז: וקהלת רבה פרשה ז' פסקא ז'.

והתקדשתם

ה' לא סולח - שאדם מכניס את עצמו בתוך התאווה

רַבִּי נָתָן כּוֹתֵב בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת הֲלָכָה ו' (אות כ"ג)[12] שֶׁאֵין מַה לִּשְׁמוֹחַ בַּחֲתָנָה, שֶׁזֶּה טָעוּת שֶׁנּוֹהֲגִים לִרְקוֹד בַּחֲתֻנּוֹת, זֶה טָעוּת חֲמוּרָה מְאֹד, וְהַרֶבֶּ"ה מַמָּשׁ הִתְנַגֵּד לָזֶה בִּמְפוּרָשׁ, הוּא אָמַר שֶׁאֵין מַה לִּשְׁמוֹחַ, מַה אַתָּה שָׂמֵחַ שֶׁיֵּשׁ לְךָ אִשָּׁה? מַה אִשָּׁה? מֵילָא תִּלְמַד אִתָּהּ שָׁלוֹשׁ שָׁעוֹת, סְתָם, מַה יֵּשׁ לַעֲשׂוֹת עִם הָאִשָּׁה? הִיא לֹא לוֹמֶדֶת, הִיא לֹא מִתְפַּלֶּלֶת, הִיא לֹא בָּאָה לַתְּפִלּוֹת, מַה אַתָּה שָׂמֵחַ? אֶלָּא מַה אַתָּה שָׂמֵחַ - שֶׁתֵּשֵׁב לִלְמוֹד אִתָּהּ. כָּתוּב[13] "רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה" (קֹהֶלֶת ט, ט), אַתָּה צָרִיךְ לְהַכְנִיס לָהּ חִיּוּת - חַיִּים, לִלְמוֹד אִתָּהּ כָּל יוֹם שָׁלוֹשׁ שָׁעוֹת, אַתָּה חַיָּיב לִלְמוֹד אִתָּהּ, לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת, זֶה הַכֹּל דְּבָרִים פְּשׁוּטִים, אִם לֹא אֵין מַה לִּשְׁמוֹחַ בַּחֲתֻנָּה, עַל מַה אַתָּה שָׂמֵחַ? שֶׁיֵּשׁ לְךָ אִשָּׁה אָז יֵשׁ לְךָ עוֹד כַּמָּה קִילוֹ בָּשָׂר, עוֹד 'אַ פָּעסִיל קִישְׁקֶעס' - חָבִית מֵעַיִם, עוֹד שְׁמוֹנִים קִילוֹ בָּשָׂר, מַה? עַל מַה אַתָּה שָׂמֵחַ? אִם לֹא תִּלְמַד אִתָּהּ תּוֹרָה וּתְפִלָּה אֵין לְךָ מַה לִּשְׁמוֹחַ, אֶלָּא מַה שֶּׁמִּזֶּה יָבוֹא מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ. אִם הַכֹּל בִּקְדוּשָׁה בְּלִי תַּאֲוָה, כָּתוּב

מראי מקומות והערות

[12] הִלְכוֹת שַׁבָּת הֲלָכָה ו' אות כ"ג
כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הַשְּׂמָחוֹת שֶׁשְּׂמֵחִין עַל הַחֲתוּנָה הוּא פְּלִיאָה לִכְאוֹרָה, כַּאֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי זֹאת בְּפֵרוּשׁ מִפִּיו הַקָּדוֹשׁ, שֶׁאָמַר, שֶׁאֵין הָעוֹלָם יוֹדְעִים כְּלָל מַה זֹּו שִׂמְחָה שֶׁזֶּה נוֹשֵׂא זֹאת, כִּי בְּוַדַּאי אֵין רָאוּי לִשְׂמֹחַ עַל עִנְיָן זֶה. אַךְ בֶּאֱמֶת עִקַּר הַשִּׂמְחָה שֶׁל חֲתוּנָה הוּא שִׂמְחַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁעִקַּר שִׂמְחָה דִּקְדֻשָּׁה הוּא מִחֲמַת שֶׁאָנוּ יוֹדְעִים וּמַאֲמִינִים שֶׁעִנְיָן זֶה בְּשָׁרְשׁוֹ הוּא גָּבוֹהַּ מְאֹד מְאֹד כַּיָּדוּעַ, וְיִהְיֶה נוֹלַד מִזֶּה יִשְׂרָאֵל שֶׁיִּקְדְּשׁוּ שְׁמוֹ כַּנַּ"ל, עַד שֶׁיֵּצְאוּ צַדִּיקִים גְּדוֹלִים עַד שֶׁיָּבוֹא מָשִׁיחַ מִדּוֹרוֹתֵינוּ שֶׁיִּתְתַּקֵּן הַכֹּל, וְזֶה עִקַּר שִׂמְחָתֵנוּ, וּמִזֶּה וַדַּאי יֵשׁ לָנוּ לִשְׂמֹחַ הַרְבֵּה עַל הַחֲתוּנָה.

[13] לִיקוּטֵי הֲלָכוֹת חוֹשֶׁן מִשְׁפָּט פִּקָּדוֹן ד יח
וְזֶה בְּחִינַת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה כו', כִּי שָׁם עִקַּר הָאַזְהָרָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים לְשָׁם מְחַמַּת שֶׁהִיא סְמוּכָה לָהֶם, עַל כֵּן צְרִיכִים לִשְׁמֹר עַצְמוֹ מְאֹד עַל פִּי הַתּוֹרָה לִרְאוֹת חַיִּים עִם הָאִשָּׁה דַּיְקָא, כִּי זֶה עִקַּר הַחַיִּים כְּשֶׁמְּקַשְּׁרִין וּמַעֲלִין בְּחִינַת אִשָּׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת גּוּף בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוּת אֶל הַפְּנִימִיּוּת שֶׁהוּא הַחָכְמָה וְכַנַּ"ל, וְזֶהוּ שֶׁתְּמִהוּ רַבּוֹתֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה לְעִנְיָן מְזוּזָה גַּבְרֵי בָּעֵי חַיֵּי נָשֵׁי לָא בָּעֵי חַיֵּי, הֲלֹא אַדְּרַבָּה, עִקַּר הַחַיִּים צְרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ לְשָׁם דַּיְקָא בִּבְחִינַת רְאֵה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה וְכַנַּ"ל:

"קִבְרוֹת הַתַּאֲוָה" (דְּבָרִים ט, כב), כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה, שֶׁהֵם נִקְבְּרוּ בַּתַּאֲוָה, אָדָם קוֹבֵר אֶת עַצְמוֹ בַּתַּאֲוָה, הוּא נִקְבַּר בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה, זֶה הַחֵטְא, מֵילָא יֵשׁ לְךָ תַּאֲוָה, מַה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת? אֲבָל אַתָּה קוֹבֵר אֶת עַצְמְךָ בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה, בְּמֵזִיד נִכְנַס לְתוֹךְ הַתַּאֲוָה, בְּכָל רְמַ"ח אֵיבָרֶיךָ וּשְׁסָ"ה גִּידֶיךָ, אַתָּה נִכְנַס בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה בְּכֹחַ, עַל זֶה כְּבַר ה' לֹא סוֹלֵחַ, וְאָז יוֹצְאִים יְלָדִים לֹא מֵעֲלֵי, שֶׁלֹּא רוֹצִים לִלְמוֹד, לֹא רוֹצִים לְהִתְפַּלֵּל, מִתְחַבְּרִים לַחֲבֵרִים רָעִים, הַכֹּל שֶׁאָדָם קוֹבֵר אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה. הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהַתַּאֲוָה מוּתֶּרֶת, הַתַּאֲוָה לֹא מוּתֶּרֶת, הַתַּאֲוָה זֶה אִיסּוּר גָּמוּר, אֵין שׁוּם הֶיתֵּר לַתַּאֲוָה, שׁוּם הֶיתֵּר, מַה שֶּׁאָדָם צָרְכֵי הַגּוּף קָצָת לֶאֱכוֹל וְלִישׁוֹן, מַה הַטַּעֲנוֹת? אֲבָל לִקְבּוֹר אֶת עַצְמְךָ בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה, זֶה הַתּוֹכֵחָה, זֶה מֹשֶׁה אוֹמֵר לָהֶם: אַתֶּם קְבַרְתֶּם אֶת עַצְמְכֶם בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה, זֶה תַּאֲוָה לָעֵינַיִם, בְּסֵדֶר אָכְלוּ מֵעֵץ הַדַּעַת, אֲבָל לִקְבּוֹר בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה - לִקְבּוֹר אֶת עַצְמְךָ עַל זֶה כְּבַר ה' לֹא סוֹלֵחַ.

(בקולות וברקים).

העבודה ללכת אחרי הצדיק יום ולילה

"וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבֻרָתוֹ" (שׁוֹפְטִים ה' ל"א) יָאִיר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, אָדָם בָּא לַצַּדִּיק הוּא מֵאִיר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ. כָּל הָעֲבוֹדָה זֶה לָלֶכֶת יוֹם וָלַיְלָה אַחֲרֵי הַצַּדִּיק, לֹא לַעֲזֹב אֶת הַצַּדִּיק שְׁנִיָּה אַחַת, לָלֶכֶת אַחֲרֵי הַצַּדִּיק יוֹם וָלַיְלָה לְכָל מָקוֹם, שֶׁזֶּה יִהְיֶה גוּאֶטְמַלָּה, שֶׁזֶּה יִהְיֶה אַקְוַדּוֹר, פָּרָגְוַאי, אוּרוּגְוַאי, לְצִ'יֶלִי, פֶּרוּ, לֹא מְשַׁנֶּה, אֲנַחְנוּ נָקִים שָׁמָּה אֶלֶף יְשִׁיבוֹת כָּל יְשִׁיבָה אֶלֶף קוֹמוֹת כָּל קוֹמָה אֶלֶף תַּלְמִידִים, לוֹמְדִים 24 שָׁעוֹת, אֵין דָּבָר כָּזֶה לְהַפְסִיק, אֵין דָּבָר כָּזֶה, שֶׁאֲלוּ אוֹתִי מַה מְכִינִים לַחֲתֻנָּה? קוֹנִים סַכִּין כְּמוֹ פַּלְטִיאֵל בֶּן לַיִשׁ, זֶה גְּמָרָא, וְעוֹמְדִים כָּכָה לַבַּעַל לֹא נוֹתֶנֶת לוֹ לְהִתְיַשֵּׁר, תִּתְיַשֵּׁר תִּקַּבֵּל דִּקִירָה, אֵין דָּבָר כָּזֶה, רַק בְּלֵיל שַׁבָּת, הַדְלָקַת נֵרוֹת, נִתֵּן לוֹ קְצָת מְנוּחָה, גַּם נוֹסְעִים אַחֲרֵי הַצַּדִּיק קְצָת, אֲבָל צָרִיךְ לַעֲבוֹד עַל הַבַּעַל קְצָת שֶׁמֵּעוֹלָם הוּא לֹא יְיַשֵּׁר אֶת הַגַּב שֶׁלּוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ גִּבְנַת מַפְחִיד, אֵין מַצָּב לְהִתְיַשֵּׁר בִּכְלַל, אָדָם צָרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת הָרֹאשׁ בַּגְּמָרָא וְלֹא לְהוֹצִיא אוֹתוֹ, שֶׁיֵּלֵךְ מֵאַחֲרֵי הַבְּדָלָה עַד הַדְלָקַת

גרות, וְאִם הוּא מַגְבִּיהַּ עַצְמוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ מַשְׁפִּילוֹ, אִם אָדָם רוֹצֶה גְּדוּלָּה הַגְּדוּלָּה בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ! וְכָל הַדּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה שָׁעָה דּוֹחֲקָתוֹ! (בקולות וברקים).

הַפַּרְשָׁה

בְּמִשְׁנַת טוּרֵי הַרַב

הויכוח של משה עם ה׳

אוֹמֵר בַּעַל הַטּוּרִים[14], מֹשֶׁה הָיָה צָרִיךְ לִכְתּוֹב א׳, הוּא הִתְוַכֵּחַ עִם ה׳, כִּי ה׳ אָמַר לוֹ, תִּכְתֹּב "בְּרֵאשִׁית" אַז הוּא לֹא כָּתַב מִיַּד אֶת כָּל הַמִּילָה בְּרֵאשִׁית, אֶלָּא ה׳ אָמַר לוֹ תִּכְתֹּב בֵּי"ת, אַז הוּא רָאָה ב׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, וְכָתַב ב׳, אָמַר לוֹ תִּכְתֹּב רֵי"שׁ - הוּא רָאָה ר׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, וְכָתַב ר׳, אֶל"ף - א׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, וְכָתַב א׳, שִׁי"ן - ש׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, הוּא כָּתַב ש׳, י׳ - הוּא רָאָה י׳ עַל כָּל הָעוֹלָם -הוּא כָּתַב י׳, וְכֵן כְּשֶׁהִגִּיעַ לַפָּסוּק "**וְאֵלֶּה שְׁמוֹת**" (שְׁמוֹת א׳ א׳), "וְאֵלֶּה", ו׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, א׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, ל׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, ה׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, שְׁמוֹת, ש׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, מ׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, ו׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, ת׳ עַל כָּל הָעוֹלָם. עַכְשָׁיו "וַיִּקְרָא" פֹּה הִתְחִיל הַבְּעָיוֹת[15], פֹּה אֲנִי אֶלְחַם, פֹּה אֲנִי לֹא אֶשְׁתֹּק, אֲנִי אֶמְחֶה בְּכָל הַכֹּחַ, ה׳ אוֹמֵר לְמֹשֶׁה תִּכְתֹּב וָי"ו, הוּא רוֹאֶה ו׳ עַל כָּל הָעוֹלָם, עִם כָּל הַצְּרוּפִים, "**אוּקִיר** = וַיִּקְרָא **אֱנוֹשׁ מִפָּז**" (יְשַׁעְיָהוּ יג, יב) **קָרִי**, "**וַיִּקָּר**", **קִיר**, **יֶרֶק** וִירָקוֹת, **אֶפְשָׁר** לַעֲשׂוֹת מִלְּיוֹן צֵרוּפִים עִם הָאוֹתִיּוֹת, וְהַכֹּל מְרוּמָז כָּאן בַּמִּילָה "וַיִּקְרָא", כָּל הַתַּרְיַ"ג מִצְוֹות עִם כָּל הַצֵּרוּפִים, **וַיִּקְרָא**, וַי, וַי זֶה שֵׁם לְבַד, ו׳ הוּא כְּבַר הִסְכִּים, תִּכְתֹּב י׳ הוּא כּוֹתֵב י׳. וְאָז ה׳ אָמַר לוֹ תִּכְתֹּב ק׳, ק׳ זֶה הַשֵּׁם אֶלָּא בְּמִקְרֶה וְאָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִכְתּוֹב גַּם בָּאֶל"ף וְכָתְבָה קְטַנָּה.

מראי מקומות והערות

14 בַּעַל הַטּוּרִים וַיִּקְרָא א א
א׳ דַּוִּיקָרָא זְעִירָא שֶׁמֹּשֶׁה לֹא רָצָה לִכְתּוֹב אֶלָּא וַיִּקָּר כְּדֶרֶךְ שֶׁנֶּאֱמַר בְּבִלְעָם כְּאִלּוּ לֹא נִרְאָה לוֹ

15 כָּל אוֹת כָּל הַצֵּרוּפִים שֶׁיֵּשׁ שָׁם, כְּמוֹ מְתוּשֶׁלַח – מָוֶת שֶׁלַּח, הוּא שָׁלַח מָוֶת עַל כָּל הַקְּלִפּוֹת.

יוֹרֵד לְמַטָּה, "רַגְלֶיהָ יֹרְדוֹת מָוֶת" (מִשְׁלֵי ה' ה'), יְרִידָה לַגֵּיהִנּוֹם, הוּא לֹא כָּל כָּךְ הִסְכִּים, טוֹב הוּא נִכְנַע, אוֹת שֶׁל הַגֵּיהִנּוֹם, ר' זֶה רֹאשׁ, זֶה רָאשׁוּת וְדַלּוּת, וְיֵשׁ לָזֶה מִלְּיוֹן פֵּירוּשִׁים לַמִּילָה רֵי"שׁ, רָאשׁוּת וְרָשׁוּת, וְרָשׁוּת זֶה דַּלּוּת, וְרָאשׁוּת זֶה מַמְלָכָה, לִהְיוֹת מֶלֶךְ - לִהְיוֹת רֹאשׁ, הוּא כָּתַב כָּל הַצִּרוּפִים שֶׁל רֵי"שׁ, עַד שֶׁהִגִּיעַ לְא' - הוּא אָמַר עַד כָּאן, דַּי, זֶהוּ! אֲנִי לֹא נִכְנַע, כָּאן אֲנִי לֹא נִכְנַע, לֹא צָרִיךְ לְהִכָּנַע, אֲנִי לֹא נִכְנַע יוֹתֵר. כָּל זֶה אוֹמֵר בַּעַל הַטּוּרִים, אֲנִי בִּלְעָם, בִּלְעָם טָעַן אֲנִי מֹשֶׁה, אֲנִי "יֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן" (בַּמִּדְבָּר כ"ד ט"ז), וּמֹשֶׁה אָמַר אֲנִי בִּלְעָם, אַתָּה מְדַבֵּר אִתִּי - אַתָּה מְדַבֵּר עִם בִּלְעָם, גַּם הוּא מִתְנַבֵּא לְאֻמּוֹת הָעוֹלָם, רַק שֶׁלַּחְתָּ אוֹתִי לְדַבֵּר אֶל פַּרְעֹה, הִטְבַּעְתִּי אוֹתוֹ בַּיָּם, בַּסּוֹף הוּא בָּרַח, הוּא יָצָא מֵהַיָּם, הוּא הִיְחִידִי שֶׁיָּצָא מֵהַיָּם. (בקולות וברקים).

הוספות ממורינו הרב שליט"א

שִׁבְחֵי הָרַ"ן יז

גַּם אָמַר שֶׁהַזּוּג שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, קָשֶׁה עָלָיו עִנְיַן זֶה. וְלֹא דַּי שֶׁאֵין לוֹ שׂוּם תַּאֲוָה כְּלָל, כִּי אִם אַדְּרַבָּא יֵשׁ לוֹ יְסוּרִין מִזֶּה מַמָּשׁ כְּמוֹ יְסוּרֵי הַתִּינוֹק בְּשָׁעַת מִילָה. כִּי מַמָּשׁ יְסוּרִין אֵלּוּ יֵשׁ לְהַצַּדִּיק בְּשָׁעַת זִוּוּג וְיוֹתֵר מִזֶּה. כִּי הַתִּינוֹק אֵין לוֹ דַּעַת, עַל כֵּן אֵין הַיְסוּרִים שֶׁלּוֹ גְּדוֹלִים כָּל כָּךְ, אֲבָל הַצַּדִּיק שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת יְסוּרָיו גְּדוֹלִים מֵהַתִּינוֹק. וְזֶה הָיָה אֶצְלוֹ דָּבָר פָּשׁוּט וְאָמַר שֶׁכָּל אָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת לָבוֹא לְמַדְרֵגָה זוֹ. וּכְפִי הַנִּרְאֶה מִדְּבָרָיו הָיָה שֶׁקְּדֻשָּׁתוֹ שֶׁל עַצְמוֹ גָּבֹהַּ עוֹד יוֹתֵר וַיּוֹתֵר.

צעטיל קטן

מרבינו הרב רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א

אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וָחַי בָּהֶם:

א. בְּכָל עֵת וָרֶגַע שֶׁהוּא פָּנוּי מִן הַתּוֹרָה, וּבִפְרַט שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בָּטֵל לְבַדּוֹ בְּחֶדֶר אוֹ שׁוֹכֵב עַל מִטָּתוֹ וְאֵינוֹ יָכוֹל לִישָׁן, יִהְיֶה מְהַרְהֵר בְּמִצְוֹת עֲשֵׂה זוֹ שֶׁל וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִדְמֶה בְּנַפְשׁוֹ וְיִצַּיֵּר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּאִילוּ אֵשׁ גָּדוֹל וְנוֹרָא בּוֹעֵר לְפָנָיו עַד לֵב הַשָּׁמַיִם, וְהוּא בִּשְׁבִיל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שׁוֹבֵר אֶת טִבְעוֹ וּמַפִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהָאֵשׁ עַל קִידּוּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּמַחְשָׁבָה טוֹבָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ מְצַרְפָהּ לְמַעֲשֶׂה, וְנִמְצָא שֶׁאֵינוֹ שׁוֹכֵב וְיוֹשֵׁב בָּטֵל, רַק מְקַיֵּים מִצְוַת עֲשֵׂה דְּאוֹרַיְיתָא.

ב. בְּפָסוּק רִאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע וּבְרָכָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה יְהַרְהֵר כְּנִזְכָּר לְעֵיל, וְעוֹד יְכַוֵּן אִם יְעַנּוּ אוֹתוֹ כָּל אוּמּוֹת הָעוֹלָם בְּכָל עִינּוּיִם קָשִׁים וְיִפְּשְׁטוּ עוֹרוֹ מִבְּשָׂרוֹ לְהַכְּחִישׁ חַס וְשָׁלוֹם בִּיחוּדוֹ, יִסְבּוֹל כָּל הַיְסוּרִים וְלֹא יוֹדֶה לָהֶם חַס וְשָׁלוֹם, וְיִצַּיֵּר בְּדַעְתּוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּאִלּוּ עוֹשִׂין לוֹ כְּנִזְכָּר לְעֵיל, וּבָזֶה יָצָא יְדֵי חִיּוּב

קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה כְּדִין.

ג. גַּם בִּשְׁעַת אֲכִילָה וְהַיִּחוּד הַקָּדוֹשׁ יְכַוֵּן כְּנִזְכַּר לְעֵיל, וּכְשֶׁיַּתְחִיל לְהַרְגִּישׁ תַּעֲנוּג גַּשְׁמִי יְצַיֵּר בְּמַחְשַׁבְתּוֹ כְּנִזְכַּר לְעֵיל, וְתֵיכֶף וּמִיַּד יֹאמַר בְּפִיו וּבִלְבָבוֹ שֶׁיּוֹתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעַשִּׂיַּת מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּאוֹפָן הַנִּזְכַּר לְעֵיל מֵהַרְגָּשַׁת תַּעֲנוּג גַּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא מֵהַצְּרַעַת מַשְׁכָּא דְּחִוְיָא, וְכַּךְ יֹאמַר. וּרְאָיָה לְדָבָר שֶׁיּוֹתֵר הָיָה לוֹ תַּעֲנוּג וְשִׂמְחָה בְּעַשִּׂיַּת מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּאוֹפָן הַנִּזְכַּר לְעֵיל שֶׁאֲפִילוּ הָיוּ חוֹטְפִין אוֹתוֹ רוֹצְחִים בְּאֶמְצַע אֲכִילָה וְהַיִּחוּד הַקָּדוֹשׁ לַעֲשׂוֹת לוֹ הָעֵינוּיִם קָשִׁים הָיִיתִי מְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמִי עַל קִידּוּשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹתֵר מִתַּעֲנוּג גַּשְׁמִי הַזֶּה, אַךְ יְזָהֵר שֶׁיִּהְיֶה דּוֹבֵר אֱמֶת בִּלְבָבוֹ וְשֶׁיִּהְיֶה אָז בִּשְׁעַת מַעֲשֶׂה תָּקוּעַ עַל לוּחַ לִבּוֹ בְּתוֹכִיּוּת וּבִפְנִימִיּוּת הַלֵּב בֶּאֱמֶת גָּמוּר, וְלֹא יִשְׁטֶה אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת כְּגוֹנֵב דַּעַת עֶלְיוֹנָה חַס וְשָׁלוֹם.

פלא יועץ אות ז זווג

ומאחר שאין אשה אלא לבנים (תענית לא א כתובות נט, ב) וכל שלמות הולד במדות ובדעות תלוי בזמן הזווג ובכונת הזווג, אי לזאת לו בכח ולו בחיל יגבר איש לקים מצותו דבר בעתו ויתאמץ במצותו איש ואשתו לחשב מחשבות טהורות זכות וברות, וזר לא יקרב במחשבותם שום מחשבה זרה, כי קרוב הוא להיות בעילתו בעילת זנות ונפש הם חובלים ובנים זרים ילדו רעים וחטאים וטפשים בנים משחיתים כל מום בם. ומה יתאונן אדם חי כשיש לו תרכות רעה בתוך ביתו גבר על חטאיו שהוא גורם רעה לעצמו. וזו רעה חולה ואכזריותא גדולה יותר משוחטי הילדים, ואם היו יודעים הבנים שהוא גרמא להם בנזיקים היו צועקים מרה עליו באמר, למה עברתנו ובעון חוללתנו. וכי ישאו את עונם, אב ואם נוטלים חלק בראש, כי הם אבות הטמאה ואין על הבנים כל כך אשמה, כי מאחר שהיסוד רעוע והשרש רע והקלפה בנפש לוטה מה יעשה אותו הבן ולא יחטא, כי נפש רשע אותה רע, וצריך עמל וטרח ויגיעה רבה כלי האי, ואולי יוכל להפך טבעו ומזגו הרע.

זהר פקודי רכז, ע"א

'בְּמֶסְבּוֹ' הוא רמז למעמד הר סיני שבא לשם הקדוש ברוך הוא עם כל מרכבותיו.

וזהו שאמר הכתוב 'עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ' דהיינו הדעת, **'בִּמְסִבּוֹ', דָּא מַעֲמַד הַר סִינַי** - זה נאמר על מעמד הר סיני, שהוא נקרא 'מסיבה' על שם שבא לשם הקדוש ברוך הוא עם כל המרכבות שלו, **וְאוּקְמוּהּ** - וכבר ביארו דבר זה, שעל מעמד הר סיני נאמר דבר זה.

'נַרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ' הוא רמז לכך שעל ידי ישראל שאמרו 'נעשה ונשמע' נתנה כנסת ישראל 'ריח טוב'.

אז מיד: **'נַרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ', דָּא** - זה **כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל** שהיא המלכות, והמלכות שנקראת 'נַרְדִּי' נתנה ריח טוב, כלומר העלתה מיין נוקבין למעלה לתפארת כדי לקבל את התורה, והריח הטוב הוא **בְּגִין דְּאָמְרוּ יִשְׂרָאֵל** - בגלל מה שאמרו ישראל: **'כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְיָ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע'**, ובזה גרמו למלכות לתת ריח טוב2, ומה שכתוב:

'שֶׁהַמֶּלֶךְ', דָּא אִיהוּ מֶלֶךְ עִלָּאָה - זה הוא המלך העליון, שהוא התפארת, **וְאוּקְמוּהּ** - וכבר פירשוה.

בזמן שנח הקריב את קרבנו לאחר המבול נתקן במקצת מה שהתקלקל בחטא אדם הראשון, והושלם התיקון במעמד הר סיני, ואז היה אמור להתבטל המות מן העולם אלא שישראל חטאו בעגל, ונלקח מהם העדי ששמר עליהם ממלאך המות, ושוב היו נתונים בשליטתו (רמ"ק).

תָּא חֲזִי - בא וראה מעלת בני ישראל במתן תורה, **כַּד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** - כאשר הקדוש ברוך הוא **אֲיֵתִי טוּפָנָא עַל עָלְמָא** - הביא מבול על העולם, **בְּגִין לְחַבְּלָא כֹּלָּא** -כדי להשחית את הכל, **אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנֹחַ** - אמר לו הקדוש ברוך הוא לנח, **בָּעֵי לָךְ לְאִסְתַּמְּרָא** - צריך אתה להשמר, **וְלָא תַּחְזִי גַּרְמָךְ קַמֵּיהּ דְּמְחַבְּלָא** - שלא תראה עצמך לפני המשחית, כדי **דְּלָא יִשְׁלוֹט עָלָךְ** - שלא ישלוט עליך, **בְּגִין דְּלָא הֲוָה מַאן דְּיַגִּין עֲלוֹי** - משום שלא היה מי שיגן על נח, מפני שאז התפארת שהוא רחמים לא היה עם המלכות שהיא דין, אלא המלכות היתה לבדה בעולם, אבל **כֵּיוָן דְּאִתְקְרִיב קָרְבָּנָא דְּקָרֵיב נֹחַ** - כיון שנקרב הקרבן שהקריב נח, ועל ידי הקרבן ייחד את המלכות עם התפארת, **כְּדֵין אִתְבַּסַּם עָלְמָא** - אז נמתקו דיני העולם, אבל **וְלָא אִתְבַּסַּם כּוּלֵּי הַאי** - לא נמתקו הדינים לגמרי **עַד דְּקַיְּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי** - עד שעמדו ישראל על הר סיני בקבלת התורה, **כֵּיוָן דְּקַיְּימוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוּרָא דְּסִינַי** - כיון שעמדו ישראל על הר סיני, **כְּדֵין אִתְבַּסַּם עָלְמָא** - אזי נמתקו דיני העולם לגמרי, **וּמְחַבְּלָא לָא אִשְׁתְּכַח בְּעָלְמָא** - והמשחית לא נמצא עוד בעולם.

וּבָעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהַהוּא זִמְנָא - ורצה הקדוש ברוך הוא בזמן שעמדו ישראל בהר סיני, **לְאַעְבָּרָא הַהוּא מְחַבְּלָא מֵעָלְמָא** - להעביר את אותו משחית מהעולם לנצח, **בַּר דְּיִשְׂרָאֵל כָּרְחוּ בְּהַהוּא זִמְנָא** - אלא שישראל סרחו באותו זמן, **לְיוֹמִין זְעִירִין** - לימים מועטים, **וַעֲבַדוּ יַת עֶגְלָא** - ועשו את העגל, **וּכְדֵין מַה כְּתִיב** - ואז מה נאמר: 'וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֶדְיָם מֵהַר חוֹרֵב', **וְעֶדְיָם הֲוָה רָזִין דְּשְׁמָא קַדִּישָׁא** - ועדיָם הוא סוד השם הקדוש **דְּאַעְטַר לוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** - שעיטר אותם הקדוש ברוך הוא, **וְאִתְנְטַל מִנַּיְיהוּ** - וניטל מהם כשחטאו בעגל, **כְּדֵין שַׁלְטָא מְחַבְּלָא עַל עָלְמָא** - אזי שלט המשחית על העולם, **וְאַהְדַּר כְּמִלְּקַדְמִין** - וחזר העולם להיות כמקודם, **כְּהַהוּא זִמְנָא דְּשַׁלְטָא**

בְּעָלְמָא - וכמו באותו זמן ששלט המשחית בעולם, **וְעָבִיד דִּינָא** - ועשה דין.

ממשיך לבאר את הדין הקשה שהיה בזמן המבול, ושואל רבי יוסי מדוע הקדוש ברוך הוא אמר לנח להשמר ממלאך המות בזמן המבול, והרי מלאך המות לא היה במבול, שהמים המיתו ולא מלאך המות, ומשיב שאינו כן אלא לעולם מלאך המות הוא הממית (רמ"ק).

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי יש לשאול: הרי **בְּיוֹמוֹי דְּטוֹפָנָא** - בימי המבול, **מַאן יָהִיב תַּמָּן מְחַבְּלָא** - מי נתן שם משחית, **דְּהָא מַיָּא הֲווֹ דְּאִתְגַּבְּרוּ** - שהרי המים היו שנתגברו, והם המיתו את דור המבול בשליחותו של הקדוש ברוך הוא, אבל המשחית לא היה שם, ואם כן למה אמר הקדוש ברוך הוא לנח להשמר מהמשחית, ומשיב: אינו כן, **וּתְא חֲזִי** - ובא וראה כיצד נעשה הדין בעולם: **לֵית לָךְ דִּינָא בְּעָלְמָא** - אין לך דין בעולם, **אוֹ כַּד אִתְמְחִי עָלְמָא בְּדִינָא** - או כשנמחה העולם בדין, **דְּלָא אִשְׁתְּכַח הַהוּא מְחַבְּלָא בֵּינַיְיהוּ** - שלא נמצא ביניהם אותו משחית, **דְּאָזִיל בְּגוֹ אִינּוּן דִּינִין** - שהולך בתוך אותם דינים **דְּאִתְעֲבִידוּ בְּעָלְמָא** - שנעשים בעולם, **אוּף הָכָא** - ואף כאן, **טוֹפָנָא הֲוָה** - היה מבול, **וּמְחַבְּלָא אָזִיל בְּגוֹ טוֹפָנָא** - והמשחית היה הולך בתוך המבול, **וְאִיהוּ אִקְרֵי הָכִי** - והמחבל בעצמו נקרא בשם מבול, **וְעַל דָּא** - ולכן **אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְנֹחַ** - אמר לו הקדוש ברוך הוא לנח, **לְמַטְרָא גַּרְמֵיהּ** - שיסתיר את עצמו, **וְלָא יִתְחֲזֵי בְּעָלְמָא** - ולא יתראה בעולם, מפני שגם במיתה שנעשית על ידי הטבע מלאך המות הוא הממית וצריך להשמר ממנו, **וְהָא אוּקְמוּהּ** - וכמו שפירשו לעיל שצריך להשמר ממנו.

תָּא חֲזִי - בא וראה, **אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, לָא אִתְיַישַׁב עָלְמָא** - לא התיישב העולם **וְלָא נָפְקַת אַרְעָא מִזּוּהֲמָא** - ולא יצאה הארץ מזוהמת הנחש **וְכוּ'**.

קדושת הבריאה

ה' קורא תמיד לבן אדם

כָּל הָרְפוּאוֹת בָּאוֹת מֵהַפָּסוּק "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" (וַיִּקְרָא א' א'), כָּתוּב בְּהֵיכַל הַבְּרָכָה, בְּשֵׁם הָרִיבַ"ש, שֶׁכְּשֶׁאָדָם אוֹמֵר "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", יֵשׁ שָׁם אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַיְשׁוּעוֹת וְכָל הָרְפוּאוֹת, "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה", זֶה א' זְעֵירָא, מִפְּנֵי שֶׁמֹּשֶׁה הָיָה א' זְעֵירָא, כָּל הַחַיִּים הוּא הָיָה רַק א' זְעֵירָא, אַז ה' גִּילָה רַק לוֹ כִּי הוּא הָיָה הָכִי זְעֵירָא מִכֻּלָּם, א' זְעֵירָא!.

יֵשׁ מְגִלָּה עֲמוּקוֹת אֶלֶף פֵּירוּשִׁים עַל א' זְעֵירָא, אֶל"ף זֶה אוֹתִיּוֹת אֲלָף, אוֹתִיּוֹת פֶּלָא, אִם אָדָם יִהְיֶה א' זְעֵירָא אַז הוּא יוּכַל לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַנִּסִּים בָּעוֹלָם, אֶת כָּל הָרְפוּאוֹת, הַכֹּל תָּלוּי בְּא' זְעֵירָא, אַז וְאִשְׁתּוֹ נִפְקֶדֶת מִיַּד, וְאָז הַכֹּל נִהְיָה.

כִּי אֲל"ף זְעֵירָא גִּימַטְרִיָּא רַבִּי עֲקִיבָה, אֶל"ף זֶה 111, זְעֵירָא 288, בְּיַחַד זֶה 399 רַבִּי (212) עֲקִיבָה (187) עִם הֵ"א, וְאַחֲרֵי זֶה זֶה נֶהְפַּךְ לְא', הַמְּגִלָּה עֲמוּקוֹת אוֹמֵר (אוֹפַן ע"ג) כְּשֶׁסָּרְקוּ אוֹתוֹ בְּמַסְרֵקוֹת שֶׁל בַּרְזֶל אַז הוּא זָכָה לְא', תָּמִיד הָיָה רַבִּי עֲקִיבָא עִם ה', "אוֹר זָרֻעַ לַצַּדִּיק וּלְיִשְׁרֵי לֵב שִׂמְחָה" (תְּהִלִּים צז, יא), זֶה סוֹפֵי תֵּיבוֹת ר' עֲקִיבָה, עִם הֵ"א, 399, 400 פָּחוֹת אֶחָד, אַרְבַּע מֵאוֹת זֶה כְּבַר גִּימַטְרִיָּא אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא זָכוּר לַטּוֹב, זֶה מַרְאֶה שֶׁרַבִּי עֲקִיבָא זֶה אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא.

הַ"מְּאוֹר עֵינַיִם" אוֹמֵר "וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה" – שֶׁהוּא תָּמִיד קוֹרֵא אֵלָיו, ה' תָּמִיד קוֹרֵא לְבֶן אָדָם, כָּל שְׁנִיָּה – וַיִּקְרָא, כָּל שְׁנִיָּה ה' קוֹרֵא אֵלָיו, בֹּא לִלְמוֹד!! בֹּא לְהִתְפַּלֵּל!! כָּל שְׁנִיָּה הוּא קוֹרֵא אֵלָיו, כָּל שְׁנִיָּה קוֹרְאִים אֵלָיו.

(בקולות וברקים).

קדושת הצדיקים

אי אפשר לפגוע במי שהוא מ"שובו בנים"

ר' נָתָן אָמַר רַבֵּינוּ שֶׁלִּי כְּבָר נִמְצָא, מָשִׁיחַ שֶׁלִּי נִמְצָא! ר' נָתָן נִמְצָא בְּתוֹכֵנוּ מַמָּשׁ, בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, ר' נָתָן מִתְעַבֵּר בְּתוֹךְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, ר' נָתָן הוּא בִּבְחִינַת יְחִידָה, יֵשׁ נֶפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה חַיָּה יְחִידָה, הוּא זָכָה לַבְּחִינָה שֶׁל הַיְחִידָה מַמָּשׁ, שֶׁכְּבָר רַק רוֹאִים אֶת ה', שֶׁלֹּא רוֹאִים שׁוּם דָּבָר חוּץ מֵה', שֶׁזֶּה מַה שֶׁרַבֵּינוּ אוֹמֵר שֶׁהָעוֹלָם הוּא גֶּשֶׁר צַר מְאֹד וְהָעִיקָּר לֹא לְפַחֵד כְּלָל, שֶׁכָּל הָעִנְיָן שֶׁל הָאָדָם, כָּל הָאֱמוּנָה, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ דֶּרֶךְ שַׁעַר שְׁכֶם בְּלִי פַּחַד, אַף אֶחָד לֹא יִפְגַּע בּוֹ, אִם הוּא הוֹלֵךְ בִּדְבֵקוּת, הוּא מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק, הוּא עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית עַל כָּל הַחֲטָאִים, אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לִפְגֹּעַ בְּמִי שֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה! אַף אֶחָד לֹא יָכוֹל לִפְגֹּעַ בְּמִי שֶׁהוּא מְשׁוּבוּ בָּנִים! אַף אֶחָד בְּשׁוּם אֹפֶן לֹא יִפְגַּע בּוֹ! דָּבָר רִאשׁוֹן זֶה לֹא לְפַחֵד כְּלָל, דָּבָר רִאשׁוֹן זֶה הָאֱמוּנָה בְּרַבֵּינוּ הָאֱמוּנָה בְּרַבִּי נָתָן שֶׁאָדָם אֵין לוֹ שׁוּם פַּחַד מִכְּלוּם, אֵין לוֹ שׁוּם פַּחַד, הוּא יָכוֹל לְלָכֶת בְּכָל מָקוֹם, בְּכָל מָקוֹם בָּאָרֶץ בָּעוֹלָם, אֵין לוֹ שׁוּם פַּחַד מִכְּלוּם! (ארזי הלבנון).

מילתא דבר יהותא

1: צריך לפרגן לאלי שרביט – שתקופתו כראש השב"כ הייתה הרגועה ביותר בטחונית...

◆ ◆ ◆

2: אני מחפשת 'יזיז...' כן... כן... במיוחד לתקופה הקשה שלפני פסח...! אחד שיזיז את הספה וינקה תחתיה, שיזיז את השולחן, שיזיז את המקרר, שיזיז את התנור, שיזיז את המיטות, ושיזיז את השטיחים, וישסיים – יזיז את עצמו לכיון הדלת...

◆ ◆ ◆

3: התנשאות בסדר עולה: *סיימנו להכין את המטבח לפסח. *סיימנו להכין את הבית לפסח.
* אנחנו לא בארץ בפסח.

◆ ◆ ◆

4: אני במרחק של 'צעד אחד' מלהיות עשיר – כל מה שאני צריך עכשיו זה כסף...

◆ ◆ ◆

5: חמותי היקרה! אינני זקוקה לעצות שלך איך לגדל את ילדיי. אני חיה עם אחד משלך – והוא זקוק להרבה שיפור...

◆ ◆ ◆

6: אני לא צועקת! אני פשוט משתפת את השכנים...

◆ ◆ ◆

7: 30 שניות במיקרוגל. נשים: עורכות שולחן, מדברות בפלאפון, מרימות כביסה, מוזגות שתייה. גברים: עומדים וסופרים לאחור – כאילו זה שיגור חללית...

◆ ◆ ◆

8: הדרך הכי יפה להעיף מישהו מהבית שלך בחג: "הא אחי? מה תשתה לפני שאתה הולך?"

◆ ◆ ◆

9: הצעת חוק: שכנים שעושים על האש - יחוייבו להזמין את כל מי שהריח מגיע אליו...

◆ ◆ ◆

10: חמוד! לא ללחוץ על הכפתורים במעלית, זה מסוכן. -מה מסוכן בזה? "-מישהו יכול לתת לך בעיטה לראש..."

◆ ◆ ◆

קדושת הצדיק

כל המחלות – כי אדם חולק על הצדיק

"אורו מרוז" הוא הביא מאה שופרות הוא החרים את תושבי מרוז, פה כתוב שזה היה עיר ארבע אמות, כי לא באו לעזור לצדיק אז הוא החרים אותם, אז מרוז זה גברא רבא, ויש אומרים כוכב, אז כל הכוכבים ירדו מהשמים להלחם, מי שחולק על הצדיק כל הכוכבים יורדים עליו, אפילו אם הוא שומר טפה עינים זה לא משנה, כל הכוכבים – כוכבי שביט, שורפים אותו, את אשתו. אדם לא יודע למה הוא חולה, כי הוא חולק על הצדיק, כל המחלות שיש לבן אדם כי הוא חולק על הצדיק, שהוא חולק בלי לדעת בכלל, שהוא לא, הוא סתם מזדהה במחשבה עם מישהו שחולק על הצדיק, הוא מתבלבל ממנו אז הוא על המקום נהיה חולק, כל המחלות כי חולקים על הצדיק! "כי לא באו לעזרת ה' בגבורים" (שופטים שם), אז "אורו מרוז אמר מלאך ה'", זה המלאך אומר, דבורה דוקא מתנצלת, זה לא אני, תסלחו לי, אני לא בעסק, ישר היא התחמקה, אני פה לא בענינים האלה, אני לא! מה זה אני לא?! מה זה?! תגידי את האמת! מה?! "עד שקמתי דבורה שקמתי אם בישראל" (שופטים ה, ז), "עורי עורי דבורה" (שם, שם י"ב) תגידי את האמת, היא כבר ראתה שנסתלקה ממנה השכינה, "עורי עורי דבורה עורי עורי דברי שיר", אם אדם לא בא לעזור לצדיק הוא מקלל! הוא רק צריך להזדהות במחשבה. (בקולות וברקים).

חיזוק לילדים

אם האבא לומד תורה– הבן גם ילמד תורה

רַבִּי חָמָא מַגִּיעַ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ רוֹאֶה בָּחוּר בְּגִיל 13 מִתְוַכֵּחַ אִתּוֹ בְּלִמּוּד, הוּא שׁוֹאֵל אוֹתוֹ קוּשְׁיוֹת, מְנַצֵּחַ אוֹתוֹ בְּתֵרוּצִים, אוֹי וַאֲבוֹי לָמָה עָזַבְתִּי אֶת הַבַּיִת, לָמָה הָלַכְתִּי?! הָיִיתִי זוֹכֶה הָיָה לִי כָּזֶה מָתוֹק, כָּזֶה יֶלֶד חָמוּד, הָיִיתִי נִשְׁאַר בַּבַּיִת הָיִיתִי יָכוֹל גַּם מֵהַבֵּן שֶׁלִּי לַעֲשׂוֹת כָּזֶה תַּלְמִיד חָכָם, לָמָה לֹא נִשְׁאַרְתִּי בַּבַּיִת?! לָמָה לֹא?! לָמָה הָלַכְתִּי?! הוּא הִתְחִיל לְהִתְחַנֵּן, הִתְחִיל לִבְכּוֹת, מִי זֶה אַבָּא שֶׁל הַיֶּלֶד הַזֶּה – מְעַנְיֵן לָדַעַת, הַיֶּלֶד הַזֶּה מְנַצֵּחַ אוֹתוֹ, הוּא מַקְשֶׁה לוֹ קוּשְׁיוֹת, הוּא יוֹשֵׁב שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ, אַחֲרֵי שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁעוֹת הוּא הוֹלֵךְ הַבַּיְתָה. הוּא נִכְנַס הַבַּיְתָה הִיא עוֹשָׂה לוֹ שְׁנִצֶּלִים, עוֹשָׂה לוֹ כֶּכָה כְּבֵדִים צְלוּיִים, עוֹשָׂה לוֹ אוֹכֶל, הוּא כְּבָר לֹא אָכַל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה, רַק אָכַל שֶׁמָּה סְבִין, רַק אָכַל שֶׁמָּה קָמַח, לַחְמָנִיּוֹת, פִּתּוֹת, פִּתְאוֹם הוּא רוֹאֶה שֶׁהַיֶּלֶד הַזֶּה נִכְנַס, זֶה שֶׁנִּצֵּחַ אוֹתוֹ בְּכָל הַוִּכּוּחִים, הוּא רָאָה אֶת הַיֶּלֶד – נֶעֱמַד, אוֹמְרִים לוֹ וְכִי אַבָּא עוֹמֵד בִּפְנֵי בְּנוֹ? זֶה הַבֵּן שֶׁלְּךָ אוֹמְרִים לוֹ, זֶה שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה הַבֵּן שֶׁלּוֹ גַּם לָמַד תּוֹרָה, אִם הָאַבָּא לוֹמֵד תּוֹרָה גַּם הַבֵּן לוֹמֵד. בַּהַתְחָלָה הוּא אוֹמֵר אִם הָיִיתִי בַּבַּיִת הָיָה לִי כָּזֶה בֵּן, הָיִיתִי צָרִיךְ לָלֶכֶת לִלְמוֹד תּוֹרָה, אַתָּה תִּלְמַד תּוֹרָה הֵיָלֵד גַּם יִהְיֶה תַּלְמִיד חָכָם, אִם הָאַבָּא בַּבַּיִת הַיְלָדִים מִשְׁתּוֹלְלִים, מַה זֶה בַּבַּיִת בִּכְלַל?! אִם אַתָּה בַּבַּיִת הַיֶּלֶד שֶׁלְּךָ מִשְׁתּוֹלֵל, תֵּשֵׁב בְּבֵית כְּנֶסֶת וְאַף פַּעַם אַל תָּבוֹא הַבַּיְתָה הַבֵּן שֶׁלְּךָ יִלְמַד תּוֹרָה, אַתָּה לֹא לוֹמֵד תּוֹרָה – בָּא הַבַּיְתָה אוֹכֵל שְׁנִצֶּלִים, אוֹכֵל מַעֲדַנִּים, גָּמַרְנוּ, הוּא מִשְׁתּוֹלֵל, אַתָּה לֹא יָכוֹל לִלְמוֹד הַבֵּן שֶׁלְּךָ מִשְׁתּוֹלֵל! רַבִּי חָמָא בַּר בִּיסָא לָמַד אָז הַבֵּן שֶׁלּוֹ גַּם לָמַד, כָּל יֶלֶד עוֹשֶׂה מַה שֶׁאַבָּא עוֹשֶׂה, אֵין דָּבָר כָּזֶה, הָאַבָּא יִלְמַד הַבֵּן יִלְמַד. (בקולות וברקים).

קדושת הבית

כל השפע תלוי – בשלוש תפילות של האשה

אַחֲרֵי חֵטְא הָעֵגֶל ה' לָקַח לַנָּשִׁים אֶת כָּל הַהַרְגָּשׁוֹת אֶת כָּל הַתַּאֲווֹת, אִשָּׁה אֵין לָהּ תַּאֲוָה לִכְלוּם רַק לָהּ. חֲמֵשֶׁת בְּנוֹת צְלָפְחָד הֵם רַק רוֹצוֹת אֶת ה' תִּרְצָה לָמָּה קוֹרְאִים לָהּ תִּרְצָה שֶׁחוּץ מֵה' הִיא לֹא רוֹצָה כְּלוּם הִיא רַק רוֹצָה לָשִׁיר לַה' לְהַגִּיד תְּהִלִּים כָּל הַיּוֹם לָלֶכֶת לַכֹּתֶל, נָשִׁים עָפוּ לַכֹּתֶל יֵשׁ מִדְרָשׁ רַבָּה אֵיכָה פֶּרֶק ג' שֶׁאֶפְשָׁר לָעוּף בָּאֲוִיר עַל הַפָּסוּק "גָּדַר דְּרָכַי בְּגָזִית נְתִיבֹתַי עִוָּה" (אֵיכָה ג, ט) שֶׁהַנָּשִׁים מֵהַגָּלִיל הָיוּ עָפוֹת בָּאֲוִיר מֵרֹב הַתְּשׁוּקָה לַכֹּתֶל מֵרֹב הַתְּשׁוּקָה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ מֵרֹב הַתְּשׁוּקָה לַעֲמוֹד שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ גַּם מִנְחָה גַּם מַעֲרִיב. כִּי אִשָּׁה חַיֶּבֶת בְּשָׁלוֹשׁ תְּפִילוֹת נָשִׁים לֹא יוֹדְעוֹת אֶת זֶה, כָּל אִשָּׁה שֶׁבָּאָה כָּאן לַכֶּנֶס מֵהַיּוֹם תִּתְפַּלֵּל שָׁלוֹשׁ תְּפִילוֹת - שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, זֶה שְׁתֵּי דַּקּוֹת שָׁלוֹשׁ דַּקּוֹת יִהְיֶה לָהּ שֶׁפַע יִהְיֶה לָהּ הַצְּלָחָה יִהְיֶה לָהּ יְלָדִים בְּרִיאִים, אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים רְפָאֵנוּ בָּרֵךְ עָלֵינוּ כָּל מַה שֶׁצָּרִיךְ נִמְצָא בִּשְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, לֹא צָרִיךְ רוֹפְאִים לֹא צָרִיךְ כְּלוּם לֹא צָרִיךְ הִשְׁתַּדְּלוּת לְפַרְנָסָה, אָדָם צָרִיךְ לַעֲמוֹד שָׁלוֹשׁ פְּעָמִים שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה גַּם אִשָּׁה.

(בקולות וברקים).

קדושת התורה

רק מהגמרא – אדם נהיה "אין"

הַ"מַעְיָנָה שֶׁל תּוֹרָה" אוֹמֵר שֶׁזֶּה בָּא לְרַמֵּז שֶׁכַּמָּה שֶׁאָדָם יוֹתֵר זְעִירָא כָּכָה הוּא יוּכַל יוֹתֵר לִלְמוֹד תּוֹרָה, כָּל מַה שֶׁאָדָם לֹא מַצְלִיחַ בְּלִמּוּד תּוֹרָה כִּי הוּא לֹא זְעִירָא, הוּא א' רַבָּתִי, הוּא רוֹצֶה לִהְיוֹת א' רַבָּתִי לֹא א' זְעִירָא, רַק מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ א' זְעִירָא אִתּוֹ ה' מְדַבֵּר, ה' מִתְגַּלֶּה אֵלָיו. הַ"דֶּגֶל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם" אוֹמֵר (וַיִּקְרָא ד"ה עוֹד), שֶׁאוֹמְרִים עַל הַחֲסִידִים שֶׁהֵם לֹא לוֹמְדִים, אַז הוּא אוֹמֵר – הַחֲסִידִים נִקְרָאִים 'אֵין לוֹמְדִים' – הֵם לוֹמְדִים לִהְיוֹת אַיִן, הַחֲסִידוּת זֶה לִלְמוֹד לִהְיוֹת 'אַיִן', חֲסִידוּת זֶה לָדַעַת שֶׁאֲנִי 'אַיִן', זֶה נִקְרָא חֲסִידוּת, תָּמִיד לָדַעַת שֶׁאֲנִי א' זְעִירָא, כְּמוֹ שֶׁמּוֹהַרַנ"תְּ אָמַר הֵם נִקְרָאִים הַגְּאוֹנִים אֲבָל אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים לִלְמוֹד, אָז כָּל הַחֲסִידוּת זֶה לָדַעַת שֶׁאֲנַחְנוּ אַיִן, מַה זֶה 'אֵין' לוֹמְדִים? הֵם לוֹמְדִים לִהְיוֹת 'אַיִן', אֶת זֶה מֵבִיא הַמַּעְיָנָה שֶׁל תּוֹרָה בְּשֵׁם הַדֶּגֶל מַחֲנֶה אֶפְרַיִם, וְאָמַר הַמַּגִּיד מִפּוֹלְנְאָה, נָכוֹן, הַחֲסִידִים אֵין לוֹמְדִים - לוֹמְדִים לִהְיוֹת אַיִן, לוֹמְדִים אֶת הָאַיִן. כִּי כָּל מַה שֶׁלּוֹמְדִים גְּמָרָא זֶה לָדַעַת שֶׁאֲנִי אַיִן, בְּלִי גְּמָרָא אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הֲכִי חָכָם, כְּשֶׁהוּא לוֹמֵד גְּמָרָא הוּא רוֹאֶה שֶׁהוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, אִם הוּא לֹא לוֹמֵד קְצוֹת הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הֲכִי חָכָם – כְּשֶׁהוּא לוֹמֵד קְצוֹת הוּא מֵבִין שֶׁהוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, אִם הַקְּצוֹת, שֶׁהוּא מַסְבִּיר לוֹ אֶת הַכֹּל הוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם. אָדָם לוֹמֵד קְצוֹת כְּדֵי לָדַעַת שֶׁהוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, שֶׁהוּא 'לֹא', אַחֶרֶת הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הֲכִי חָכָם, הוּא לוֹמֵד לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת – הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא הֲכִי חָכָם, כָּל הַבְּעָיָה שֶׁרַק לָמְדוּ לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת – אַז בַּסּוֹף כָּל אֶחָד חָשַׁב שֶׁהוּא מָשִׁיחַ1 אַז חֲסִידִים לֹא לוֹמְדִים "אֵין לוֹמְדִים" – לוֹמְדִים אֶת הָ"אַיִן", א' זְעִירָא – לָדַעַת שֶׁאֲנַחְנוּ אַיִן. (בקולות וברקים).

---

1 הָיָה וְכוּחַ מִי מָשִׁיחַ, כָּל אֶחָד אָמַר שֶׁאֲנִי מָשִׁיחַ, כִּפְשׁוּטוֹ! כָּכָה זֶה הָיָה, כְּשֶׁאֲנִי הִתְקָרְבְתִּי לִבְרֶסְלֶב כָּל הַזְּקֵנִים אָמְרוּ "גַּם אֶת הַזְּכוּת לִהְיוֹת מָשִׁיחַ לוֹקְחִים לִי?", זֶה מַה שֶׁנִּשְׁאַר לִי! לִלְמוֹד אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ – תֵּן לִי לִהְיוֹת מָשִׁיחַ. כִּפְשׁוּטוֹ, הָיָה כָּאֵלֶּה דְּבוּרִים, כְּשֶׁאֲנִי הִתְקָרְבְתִּי לִפְנֵי שִׁישִׁים שָׁנָה, בְּגִיל עֶשְׂרִים, אַז כָּל הַזְּקֵנִים הָיוּ מִתְוַכְּחִים מִי מָשִׁיחַ, זֶה הַכֹּל כִּי רַק לָמְדוּ לִקּוּטֵי הֲלָכוֹת כָּל הַיּוֹם, לֹא לָמְדוּ גְּמָרָא, אִם הָיוּ לוֹמְדִים גְּמָרָא אַז אָדָם רוֹאֶה שֶׁהוּא אַיִן, רוֹאֶה שֶׁהוּא לֹא מֵבִין כְּלוּם, שׁוּם דָּבָר.

הקטע הזה שאתה קולט שהחות'ים לא ירו כבר איזה 48 שעות ומתחיל לדאוג לשלומם.

מתי כריות מתאכזבות? כשנהרסות להן הציפיות 😂😂😂

הכלב אומר לי שיש לך סמים

אתה מדבר עם כלב ואני לוקח סמים ?

אתה יודע שעברנו לשעון קיץ ברגע שסעודה שלישית הופכת להיות חלבית.

ברגע הזה שאמא מנסה להיפטר מכל החמץ שיש בבית לפני פסח:
–"אמא מה את מכינה לצהריים?"
"בורקס במילוי ספגטי עם רסיכות חלה ונגיעות לחם פרוס ברוטב פרורי לחם"

לסינים לוקח, עשרה ימים לבנות בית חולים. לנו לוקח שלושה חודשים, תור לרופא.
😀😀😀😀😀😀😀

טוב סיימתי את המקרר ברוך השם 😂 בלי קשר לפסח סתם הייתי רעב

זה נראה שיש איזה מוקד שמוהה שאתה ממהר והוא שולח לתחנה את כל האוטובוסים שאתה לא צריך.

אמיתי! שאלו בינה מלאכותית למה אוכלים תפוח בדבש בפסח? זה התשובה:

תפוח בדבש הוא מנה מסורתית בחג הפסח, וקיימת מספר סיבות למה אנשים אוכלים אותו במהלך החג:

1. חגיגיות - תפוח בדבש הוא מנה מתוקה וטעימה שמשמשת כסמל לשמחת החג.
2. סימול היסודות - תפוח בדבש הוא גם סימול לשתי המצוות העיקריות של הפסח - זכר ליציאת מצרים ומצוות אכילת מצה. התפוח מזכיר את היציאה ממצרים, מכיוון שהתפוח הוא אחד הפירות הסמליים של ארץ ישראל, והדבש מזכיר את הדבש המתוק שנמצא בארץ ישראל.

אמא תמיד יודעת מר קורר אתך בכל רגע אבא גם כשתהיה בן 30 ונשוי ישאל איך היו היום בתלמוד תורה.

חייב לדעת איפה היו ארגוני זכויות האדם כשהמציאו את העוגיות הכשרות לפסח.

קדושת המידות

בלי אשה – אי אפשר לראות את ה' בפנים בפנים

הַחֲתָנָה - כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הֶחָתָן וְהַכַּלָּה שֶׁיִּהְיוּ חֲרֵשִׁים אִלְּמִים, מֵהַיּוֹם הֵם לֹא מְדַבְּרִים, לֹא רוֹאִים, לֹא שׁוֹמְעִים, בָּחוּר הוּא קְצָת מְבֻלְבָּל, מַה? אֲבָל חָתָן לָמָּה אֲנִי מְבֻלְבָּל? יֵשׁ לִי כְּבַר אֶת הָאִשָּׁה שֶׁלִּי, גָּמַרְנוּ, אֲנִי אָדָם הַשָּׁלֵם, זֶה רְמַ"ח רנ"ב, הָאִשָּׁה זֶה רנ"ב וְהוּא רְמַ"ח גִּימַטְרִיָּא 500, כִּי זֶה גּוּף אֶחָד וּנְשָׁמָה אַחַת, אִישׁ וְאִשָּׁה זֶה גּוּף אֶחָד וּנְשָׁמָה אַחַת, וְאִשָּׁה אִם הִיא רוֹאָה דָּבָר לֹא טוֹב בְּבַעְלָהּ הִיא חַיָּבֶת לִצְעֹק, שֶׁבַּעֲלָהּ רַק לוֹמֵד תּוֹרָה וְרַק עוֹשֶׂה דְּבָרִים טוֹבִים, אַחֲרֵי שֶׁמִּתְחַתְּנִים אִי אֶפְשָׁר לְחַטּוֹא יוֹתֵר, אֵין דָּבָר כָּזֶה בִּכְלַל חַטָּאִים, פְּגָמִים, אֵין דָּבָר כָּזֶה, אָדָם נִהְיָה חֵרֵשׁ אִלֵּם, זֶה הַכֹּל מַתָּנוֹת – לִהְיוֹת עִיוֵּר, לִהְיוֹת חֵרֵשׁ, לִהְיוֹת מְגַמְגֵּם, לִהְיוֹת בַּעַל צַוָּאר עָקֹם, לֹא לִגְשֹׁם, לִהְיוֹת עִם גִּבְנָת, וּלְעוֹלָם לֹא לְיַשֵּׁר אֶת הַגַּב. אָדָם כָּל רֶגַע יֵשׁ לוֹ נִסְיוֹנוֹת וְהוּא צָרִיךְ כָּל הַזְּמַן לָדַעַת שֶׁהַכֹּל זֶה כִּי הוּא חֲצִי בֶּן אָדָם, בְּרֶגַע שֶׁהוּא מִתְחַתֵּן אַז לֹא צָרִיךְ לֹא לַעֲבוֹד וְלֹא לְהָבִיא פַּרְנָסָה, מַה שֶׁהָאִשָּׁה לוֹמֶדֶת לוֹמֶדֶת, וְהָאִישׁ יוֹשֵׁב וְלוֹמֵד גְּמָרָא 18 שָׁעוֹת, הוּא יוֹצֵא בְּשֵׁשׁ בַּבֹּקֶר - 18 שָׁעוֹת עַד 12 בַּלַּיְלָה, נִשְׁאַר לוֹ שֵׁשׁ שָׁעוֹת לִהְיוֹת בַּבַּיִת, אָדָם בָּא לָעוֹלָם לִלְמוֹד חַ"י שָׁעוֹת, לֹא לְהַזִּיז אֶת הָרֹאשׁ מֵהַגְּמָרָא לִשְׁנַיִּה אַחַת, לִהְיוֹת בַּעַל הַגִּבְּנָת. "מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹקִים" (תְּהִלִּים מב, ג), כָּל הָעֲבוֹדָה זֶה "מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹקִים", מָתַי אֲנִי כְּבַר יִרְאֶה אֶת ה' מַמָּשׁ, "פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם" (דְּבָרִים ה, ד), קָרָאנוּ בְּוַאֶתְחַנַּן פֶּרֶק ה' פָּסוּק ד' "פָּנִים בְּפָנִים דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם" שֶׁכּוּלָּם רָאוּ אֶת ה' פָּנִים אֶל פָּנִים, כָּל הָעֲבוֹדָה זֶה לִרְאוֹת אֶת ה' פָּנִים אֶל פָּנִים, אָדָם יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה שֶׁהוּא יִרְאֶה אֶת ה' פָּנִים אֶל פָּנִים, כִּי בְּלִי אִשָּׁה הוּא לֹא יָכוֹל לִרְאוֹת אֶת ה' פָּנִים אֶל פָּנִים, אִם אָדָם לֹא מִתְחַתֵּן רַק "מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹקִים". (בקולות וברקים).